

ఆంధ్ర ప్రభ

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 10 వ తేది శుక్రవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆషాఢ బహుళ శ్వితియ ౩

No. 87
సంచిక ౮౭

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదిసరికి పటములను జేసి మృదుమధురశైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆప్రకారముననే సంస్కృతము నందు న్యాసప్రొక్షమైన శ్రీభాగవతమును విక్రీలి తేటగా నీటుగులుకునైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాసువీయము అనేడి న్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందు జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రొన్ రి పేజీల చిన్నపై జూన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చొల్పించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగా జేరి మాకుత్సహము గలిగింతురని యుద్విఘ్నారుచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము ప్రథమభాగము, కాలికోతైండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములుచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ కాశ్యతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి వై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోతైండు ౧౦౦ డిటో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకన్యామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రటికాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రపద్యములతోను, కాలికోతైండు గిల్లుపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-త్రికాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అక్షరముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటుత్రియము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామకేషము సాంబడిఘంటువు) సటీకము, దశసరికాగితములు; కాలికోతైండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౬౦ గ్రంథమోక్షణము-సటీకా తాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౦౮౦ రుక్మిణీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౦౮౦.

ఆర్. మేకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందావైస్, మద్రాసు.

దిన పత్రిక

— (౧) —

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయమును.
చందా సం॥ కకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయములుండును.
ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విస్తరింపబడుచును.

వార్తా వళి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశీవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలును సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రప్రతికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీనియందు జగువులకు వీలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తాపరిచరముకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుచును.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయముల గొప్పయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్చింపబడును.

మత సాంఘిక చర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతావలాభములును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదాఘాతములును నాద్యములును నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

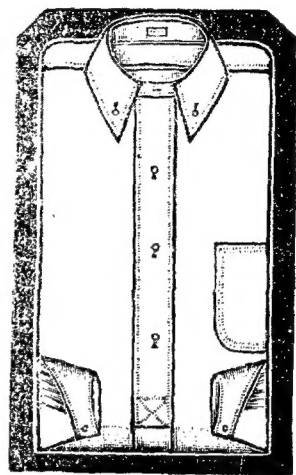
వ్యవసాయ వాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశీపరదేశీయముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖిభితి కపసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

టిఫ్ట్ వస్తులు.

మొదటికరము ట్విల్లువస్త్రము
డెజ్ 1-కి రు. 12-8-0
రెండవోకరముది ,, 12-0-0
సాధారణకరముది 10-8-0
ఇంగ్లీషు కంకలుకల
వస్త్రము 1-కి రు. 2-4-0
ప్రాయు న ప్లవగు
మీమెడ చుట్టుకొలత
యెంతో, అమ్ము ఎన్ని
అంగుళములో ప్రాయ
నలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న రైల్వేషను పేరు ప్రాయుకు
లాడను ప్రేసింగు కంపెనీ,
37/38 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు
LONDON TRADING CO.,
37/38 Rattan Bazar Road, Madras

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభివృద్ధియందుకు నానాభివృద్ధిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము జేలకు జేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనెప్పుల మాన్పును. నాయుప్రసోట్ల శావును పార్వపునెప్పుల బారదోలును. పోట్ల పోనోట్లను వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సువాసనగలిగియుండును. దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు. శ్రీచభావచీటి చాచికోనిన మోసము గలది.

చిరునామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

ఇదియొక చక్కనికావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధమైన కుమార భూర్జుటి మహాకవి వ్రాసినది. శ్రీనరసింహాపురాయానికితము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరకావ్యము తద్విరచిత పీఠికాలంకృతము.

వెల రూ. 0-10-0.

ఆంధ్రపుస్తక భండారములకై నుచితముగను తియ్యరులకు నైమూల్యమునకును బంపబడును.

వలయువారు :-

**THE HEAD CLERK,
Mishner Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

ఆని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద వియింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరుకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుచ్చీ	1-8	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		18-8-0
మట్టకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిల్)		16-8-0

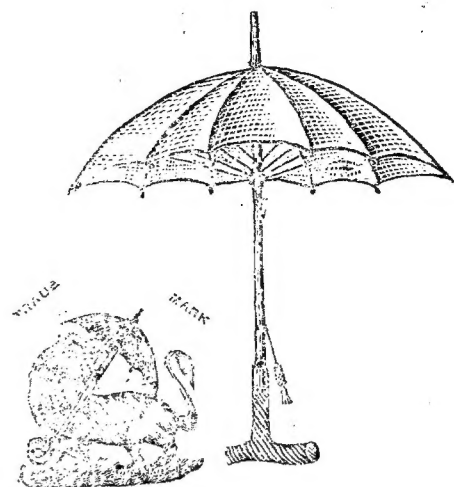
బీరువలు 3x4 అడుగులు	17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలురకం 30-0-0
పడకకుచ్చీ అనే సోఫా కుచ్చీ పేముది	8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.	

పి. ఎస్. సొన్నస్వామి ప్రింట్ ఆంధ్రుసన్
కాలిఫోర్నియా 41/42 గార్టెన్ బూగర్స్, మద్రాసు

మద్రాసు అంబ్రెల్లా మార్కు.

శ్రీ పురుషుల కుపయోగకరమైన మంచి మన్నెడి అన్ని గకముల గొడుగులు మారుకాణమునందు చవుకగా విక్రయింపబడును. గొడుగులు ఇంగ్లాండునందు చేయబడినవి.

సింహము మార్కు గలవి.

అన్నిగకముల అన్నివైజుల క్రెస్టి మార్కుగల టోపియూ విక్రయమునకు సిద్ధముగ నుండును.

కానుకాక! పరిశీలించు ప్రార్థన.

Salay Mahamad Hajee Ebrahim & Co
227-229 Esplanade Road, MADRAS

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవనానికి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును నపుడు కళ్ళము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కారితీయు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో పండితులంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరూను సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.

16కృష్ణపు మొగలిపేటి, తిరునల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్రెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గానితేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులలో, వారపత్రిక చందాదారులలో వ్రాసినయెడల చాలసలువుగా నుండుటయేగాక వానికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి చంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాకితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది కావున దయయించి విలిఖముగా కాకితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం పు సెం]

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తిమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును అగు కన్యపులను బోధించును.

వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూనికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వైదికకర్మ:—పంచీకారజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్స స్వరూపము, మొదల గు వానిం దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల సన్నిధిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

వ్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్పులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. జార్జ్ టౌన్, మదరాస్.

కండ్లకుచలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకు పాయ మేమి.

అమృతాంశులక త్రైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోల్చును, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

వ్యాకింగుపోస్టేజీ వేరు.

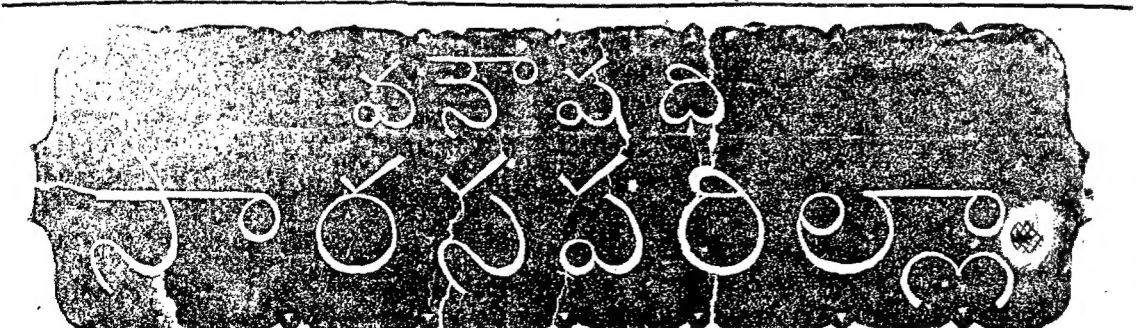
కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,

పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగ రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరమునో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును

సీసా వెల రూ 1-4-0

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2 Bombay.

పొగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నానాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 10 వ తేది

ప్రీతురు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లెఫ్ టోక్సెయిక్	లివర్ పూలు	8 జూలై	కలకత్తా	16 జూలై
ప్రీస్తు ఎక్ మా	కలకత్తా	7	ప్రీస్తు	9
ఖాలా	నాగపట్నం	6	రంగూన్	10
	కరాచి	7	కలకత్తా	12

రానున్నవి.

సంబంధము	బాంబాయి	9 జూలై	కలకత్తా	9 జూలై
ట్రాన్ టెన్ ఫె	ప్రీస్టియసియా	10	కలకత్తా	10
నూమిడియన్లు	ప్రీస్తు	11	రంగూన్	11
జీరా	కలకత్తా	11	కొలంబు	12
నివాసా	కలకత్తా	12	లండను	14
అంకూజ	కలకత్తా	12	నెటాల్	13
టాండా	లండను	12	కలకత్తా	14
బానుస్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	15
అంలాటి	నెటాల్	26	కలకత్తా	26
బ్రిమూర్	కలకత్తా	9	కలకత్తా	10
గ్రాహం	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	16

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ నిధి

1914 సం॥ జూలై నెల 10 వ తేది

ప్రదేశములు.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 12 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 24 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.		
				జూలై 10 తేదీ ఉదయం 24 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 24 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	జూలై 10 తేదీ ఉదయం 24 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.
గోపాలపురము	29.403	78.0	82.2	0.43	25.23	11.16
వాల్తేరు	29.451	75.4	79.7	0.37	13.70	8.89
కాకినాడ	29.509	76.6	82.5	...	9.17	8.60
బందరు	29.550	76.2	75.3	0.65	6.89	8.29
గుంటూరు	...	79.0	75.0	0.90	6.21	...
నెల్లూరు	29.571	99.0	78.8	0.08	3.67	3.48
మద్రాసు	29.595	96.2	81.1	0.14	3.57	4.79
కడపూరు	29.629	94.0	81.4	...	4.20	3.80
రాగపట్టణము	29.661	96.1	80.5	...	2.37	4.41
కొలంబూ	29.761	85.7	79.7	...	30.53	29.84
తిరువనంతపురము	29.785	82.6	76.7	0.48	28.79	28.85
కొచ్చి	29.798	84.6	75.9	0.32	42.68	51.72
కల్కి	29.756	82.0	74.9	2.80	18.95	54.56
మంగుళూరు	29.784	84.5	75.2	0.03	57.79	56.45
బాంబాయి	29.597	81.8	78.6	0.93	18.98	26.76
హైదరాబాదు	29.555	74.0	71.0	1.06	12.97	7.47
అనంతపురము	...	81.0	75.9	...	3.47	4.92
బళ్లారి	29.504	80.5	77.1	...	2.14	5.22
కర్నూలు	29.590	83.4	75.2	...	4.05	5.99
కడప	29.617	84.0	79.5	...	7.45	6.22
తెంగళూరు	29.655	78.0	69.0	...	10.50	9.60
కొడేకానూరు	22.655	52.5	53.4	0.88	18.65	5.02
ఉదకమండలము	22.888	55.8	53.2	0.04	14.80	15.27
కోయంబూరు	29.712	77.1	73.2	0.01	1.60	17.97
నెల్లూరు	29.612	84.5	81.6	...	6.50	7.52
సేలము	29.684	70.0	75.4	...	10.69	11.14
తిరుచనాపల్లి	29.681	82.8	80.2	...	2.74	6.87
పుదుకోట	29.690	84.8	80.7	...	5.46	6.92
మధుర	29.702	83.5	78.3	...	4.77	7.22
తిరువల్లూరి	0.91	5.00

బంగాళాఖాతముయొక్క తూర్పుభాగమున వాయు

భారము పెంచినది. మిగిలినచోట్ల మార్పేమియు లేదు. తూర్పు భాగము ప్రారంభమైన తుపాను ఒకచోట తేలి పల్లెమోతలముగా పోవుటకు మొదలుపెట్టుచున్నది. వాయు వ్యాపకమునందు భేదమంతగాలేదు. రాజధానియందంతటను బలమైన పడమర గాడ్లుల వీచుచున్నవి. కాని, వీరి వేగము మాత్రము కొద్దిగ తగ్గినది. సర్కారులలోను కర్నూటమునందలి కొన్ని చోట్లను మధ్య మోష్టపరిమాణము తగ్గినది. ఇంకవలస చుట్టు

పట్ల చినుకులు పడినవి. రాజధానిలో చాలభాగమున మధ్య మోష్టపరిమాణము అధికముగానున్నది. రాజధాని తూర్పుభాగమున మామూలుకంటె అధికముగా వాయువు ఎండియున్నది. సర్కారులలో మాత్రము కొంత చెమ్మగలదు. ఆస్థియమున మబ్బులు విడిపోయినవి. పడమటితీరమునం దింకను వర్షము కురియుచున్నది. మలబారులోను, బాంబాయి తీరమునను వాన విశేషముగా కురిసింది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మధుసూదన రావుగారు

మునిసిపాలిటీ నుండి తప్పించబడుట.

దేశవాద పౌరుల విభావనము.

కడచినవారము ఫోర్టు నెంటు జార్జి నెట్టిలో దాసు మధుసూదనరావుగారిని మునిసిపల్ కాన్సిలరుగ తొలగించితిమనియు, వారు మూడు సంవత్సరములవరకు తిరిగి ఎన్నుకొనబడుట కన్యాయము. ప్రచురింపబడినదానిని జూచి నమ్మలేననియు, మధుసూదన రావుగారి యెడల మా దేశవాద పౌరులకు గౌరవము అనేక రెట్టధికమగుటయేగాక ఆ యార్జరును రద్దుచేయునటుల ప్రభుత్వమువారికి గట్టిగ తెలియవచ్చుట యావశ్యకమనియు ఆలోచన కలిగెను. ఆ యార్జరుయొక్క యన్యాయమును, అక్రమమును ప్రభుత్వమువారికి తెలియ జేయుటకును, మధుసూదనరావు గారియెడల గల గౌరవమును వెలిబుచ్చుటకు నిన్నటిదిన మొకగొప్ప సభ జరుపబడినది. దేశవాద ప్రముఖులందరు వచ్చుటయేగాక మధుసూదన రావుగారి పేరు తెలిసినవారందరుకూడ వేంచేసిరి. ఆ సభలో రావు ఒకపార్లమెంటు రామచంద్రరావు, దేశవాద తాలూకాబోర్డు వైసు ప్రెసిడెంటు కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య, శ్రీ. రాజగోపాలాచార్యులు, తోట బ్రహ్మయ్యనాయుడు, గురుమహాంత అప్పలస్వామి నాయుడుగార్లు, మున్నగువారనేకులు సభనలంకరించిరి. వి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు యం. ఏ., ఎల్. ఎల్. బి. బాధ్యుర గారైన నాధిపత్యము వహించిరి. చాలమంది మధుసూదన రావుగారి విషయములో ప్రభుత్వమువారు పడిన పొరపాటును గూర్చి ముచ్చటించిరి. అసలు ఈ ఆర్జరుకు కారణము ప్రతికా పాఠకులు తెలిసికొనుట యవసరమని నే నీదిగువ బొందుపరచెదను.

ఇదివరకు మూడు సంవత్సరముల క్రిందట మధుసూదన రావుగారు మునిసిపల్ కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి. 1913 న సంబంధించి రావు ఒకపార్లమెంటు తాడంకి వెంకటనరసయ్య పంతులుగారి వైరుమక కాలము పూర్తియైనపిదప మా అసిస్టెంటు కలెక్టరుగారు యక్కు అప్పిడియో వైరుమను ఆయన. ఆదినమున జరిగిన మునిసిపల్ మీటింగులో వెంకటనరసయ్య వైరుమక డెలిగేటుగ నెన్నుకొమ్మరి కాన్సిలరుతో అసిస్టెంటు కలెక్టరుగారు రగం నెట్టి దొరగారనిరి. అదివర కనేక పార్టీలుగనున్న కాన్సిలరులో ముప్పాటికె కన్న నెక్కనమంది వలన మధుసూదనరావుగారు వైరుమన్ డెలిగేటుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరు విశేషవిద్యావంతు లగుటచేతను, ప్రజల కష్ట నిర్మూలములను బాగుగ గుర్తెరిగిన వారగుటచేతను, విశాలహృదయు లగుటచేతను వెంకట నరసయ్యగారి కాలములో నీళ్ళు లేక బాధపడిన మా దేశవాద పౌరులు వచ్చి నీటి సప్లయ విషయములో వీరి సహాయమును కోరగా వీరు జీ. ఓ లను చూచిరి. అదివరలో వెంకటనరసయ్యగారు మిటరు పెట్టుకొన్న నీటిగొట్టమిచ్చుచుండిరి. కాని జీ. ఓ. లలో నెచ్చటను మిటరు పెట్టకలయునని యేలేదు. అందువలన వెంకటనరసయ్యగారితో వీరేకీభింపక, జనులకష్టములను తీర్చుటకై తగిన ప్రయత్నము చేయ నిశ్చయించుకొని కానిటరీ ఇంజనీయరుగారికి తమ యభిమతమును గూర్చి వ్రాసి కొంతమందికి వైపులు మిటరు లేకుండ కాంక్ష నిచ్చిరి. నీటి వైపులు వచ్చుననెడి యాశతో వావులను పూర్వకొని వెంకటనరసయ్యగారు రియ్యక పోవుటచే అనేక యవస్థలు పనుచున్నట్టియు ఇదివరకు పదిసంవత్సరములనుంచి పాపు నీటిపన్నును చెల్లించుచున్నట్టియు పౌరులకు జీ. ఓ. లలో నెవటను మిటరులేదన్న సంగతి తెలిసినప్పుడుగలిగినసంతోషమునకు మేరలేకపోయెను. మధుసూదన రావుగారిని భగినిభంగి పూజజేసిరి. నీటివరఖాస్తులు కుప్పలుగవచ్చి పడసాగెను. దా రావు తొమ్మిదివందలయ్యెను. వీనిలో నేరి మధుసూదనరావు గారు 105 వ మాత్రము కాంక్ష చేసిరి. నూటవిదులలోను వారు తిరిగి కొత్తయెనుగానికి చాట్టియప్పేళకు ఇవ్వవలెకన్న నెక్కడుగ పనిచేయబడలేదు. అప్పుడు వైపు రియ్యకలదని కానిటరీ ఇంజనీయరు డెల్లిగ్రామిచ్చెను. ఆ సమ

యములో మధుసూదనరావుగారి ఉన్నట్లయిన ఆపియుండెడి వారే. మానుమంతరావుగారు కొత్తగా వైరుమనుగా వచ్చుటయు, ఒక వేళ పని యాపిట్లయిన తన్ను జనులు దూషింతురని భయపడి తమ కండ్లయెదుటనే పనులు జరుగుచుండగ చూచి మిన్నకుండి ఈగడదెడ ఇట్లుండగనే తాము చెన్నపురికి వేంచేసి అచ్చటనుంచి పని యావునల చేయుదని మానుమంతరావుగారు డెల్లిగ్రామిచ్చుటయు, ఈ డెల్లిగ్రామిచ్చు సరికి మధుసూదనరావుగారు చాట్టియిచ్చిన పీదప దాదాపు 40 వరకు వైపులు పెట్టబడుటయు సంభవించెను. జరిగినకథ ఇది.

ఇదివరలో మిటరుతో వెంకట నరసయ్యగారు వైపులు ఇచ్చిరి. మధుసూదనరావుగారు జీ. ఓ. లు చూచి మిటరు లేకుండనే వైపు లిచ్చిరి. వచ్చిన 900 దరఖాస్తులలో 105 కాంక్ష నిచ్చిరి. అందులో వీరి కాలమున 18 మాత్రము పని జరిగెను. నిజస్థితి ఇట్లుండ ప్రభుత్వమువారు మధుసూదనరావుగారి నా విధముగ క్షీంచుట యంత సమంజసముగ నున్నదో చదువరులే నిర్ణయించెదరుగాక.

సహజముగ నెమ్మదిగనుండవలయునను కోరికగల మధుసూదనరావుగారు ప్రభుత్వమువారిని తమపక్షకోరులుకావలయులయ్యెను. తమపక్ష కోరుటచే ప్రభుత్వమువారు తప్పచేసినాడని నమ్మిచని మే మాహించెదము. ప్రభుత్వము వారైనను విచారణలేకయే ఇట్లుచేసి, ప్రజలయొక్క విశేషగౌరవమునకు పాత్రులగు మధుసూదనరావు గారి నవమానించుట కడు విచారకరము. తిరిగి ప్రభుత్వమువారి కిషయమై యాలోచించెదరని నమ్ముచున్నాము. సభకు వేంచేసిన హోరెల్లో రామచంద్రరావుగారు కూడ తమకక్షికొనిన పాటుపడి ఈయన్యాయమును తొలగించెదరని నమ్ముచున్నాము.

అభినందన పద్యములు.

మధుసూదన రావుగారికి గౌరవ సూచకముగ సభలో జనవలది పద్యముల నిందుతో తమప్రతికయందు ప్రదురించుటకై పంపబడినవి.

సీ. ఏమేటి నీరిచ్చె నేమిటరులేక దేశవాదపురమున బ్రజల కెల్ల, ఏమునుండెడతేనె నెల్లకట్టుబుల నీటికై పడు ఒహా పాటులెల్ల, ఏమహామూలపే ర్న నేళలయందు స్మరణచేయనివారు లేరులేరు, ఏకరుణాకరుం డేకక్షీతకహించె కోరి నవారికినీరునిడగ, ిట్టిమేటిమిడుండు ఆమధుసూదనుడట్టి వాడుగలడె యవనియందు, సప్తవాసరముల నర్వృహంబుల, నాప్య మొందజేసె నాపదదచె.

సీ. మిటరులేకుండ వాటరువైపులు నెలవియ్యకదని చెప్పవారీ, తామింటవైపులు తనివిడిగవొంది యితరులకిచ్చుట కెరి యవారి, వైపులిచ్చుటయెల్ల పాములకును వాలు పోతి యనుచుమించు పోరువారి, ద్రెయినేడనంగతి తేలమి వైపుల నిచ్చుట తగదంచునెంచువారి, వారిమాటలెల్ల వాదించి వారింపికోరికలులెల్ల వారినిచ్చుమాసర్వజనహితము సౌఖ్యంబుమదిగోరి, నూరినతుడగు మధుసూదనుడు.

సీ. మధుసూదనునిసాటి మధువంతుడందమా మేఘోదకంబుల మెదలనిడు, మధుసూదనునిసాటి మణివైపుడందమా గంగను కరసునై గట్టివైచె, మధుసూదనునిసాటి మాధవుడందమా నీళ్ళవైబలించె గార్లుసాచి, మధుసూదనునిసాటి మట్టిబు హ్మయందమా కలకోదకంబుల గడలనిడు. ిట్టివేల్పుల కన్నను దిట్టయగుచు సులిధారాప్రవాహంబు నర్వజనుల, కోరికలుదీర నిచ్చె నేకోవియండు, నూరినతుడగు నామధు సూదనుడు.

సోంబేరి సిగ్గోలు.

తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి వారిసిత్తి.

II

ఆఫ్రికా దేశీయుని విజయము.

తోటలువేయు తెల్లవారు, నిగ్రోలకు గనకెల్లమువారు లలుగజేయు ప్రోత్సాహమును ఖండించుటకు కాగణమేమనగా “నేటివులను తోటలు స్వయముగా చేయనిచ్చిన యెడల వారు తగ్గురకము సరకు బజారులోపెట్టి ఆక్రీకను సరకులు పేరు చెరతురు” అని విడివాదము చేయుచున్నారు. కాబట్టి రిసర్వులు తగ్గించవలయునను! ఈవాదమునకు సరియైనప్రత్యుత్తరమేమనీ, ఆక్రీకకులకు తమ సరకులు మంచి స్థితిలో నున్నట్లినేముటకు తగినవిద్య నేర్వకలయును. ఇదియే గతర్నెట్టుల వారికి ప్రథమ ధర్మము. పశ్చిమ ఆఫ్రికా యందలి కోకో ఉత్పత్తిని బట్టిచూడగా నీగ్రోలును ఉపయోగకరమైన సలహా అంగీకరించి బాగుపడు కత్తిగలవాడనుట నిర్వివాదా

శము. ముప్పదివింశతీంద్రుల గోల్లకొట్టు దేశమునందు కోకో ఉత్పత్తి యన్నట్లే కాదును, ఇతరములైన కోకో ఉత్పత్తి చేయు దేశములందలై గోల్లకొట్టు అగ్రణ్యముగా నున్నది. అందును ప్రత్యేకముగా విషయమేమనగా కోకో ఉత్పత్తి యెల్లను నేటివలె చేతిలోనే ఉన్నది. ఇందులకలగ్రాత్రవిషయముల నేర్చుకొనుటయందు నేటివలెగల యాత్మకృషియు నిరూపించబడినది. కోకో వర్షకమున బుద్ధిభాగ్యునిగాంచిన క్యాబ్రియ 30 సెనివారు "1908 యందు గోల్లకొట్టుయందు కోకో నూటికి 5 శ్రేణుము, 15 మధ్యము, 80 సామాన్యముగ నుండినది. 1912 యందు, 85 శ్రేణుము, 50 మధ్యము, 15 సామాన్యముగ నుండినది." అని తెలియజేసిన యభిప్రాయము ఉదహరించెను. ఈవిషయము, నిగ్రోలకు మంచిసరకు లుత్పత్తి చేయు సామగ్గ్యము చాలదని వాదించు తూర్పుఆఫ్రికా లెల్ల వర్తకుల పిడివాదమును పరామించుటగా జేయుచున్నది.

దాస్యమార్గానుగరణము.

రిసర్వులు తగ్గించవలయునను వాదముతో సరిసమానముగా నచ్చు మ రియొక కో ర్నె నిర్బంధ సేవ చేయు చ వలయు ననుట. సర్వజనోపయోగముగ కార్యములందు నిర్బంధసేవ నంపకరించుట యుక్తము కావచ్చును. అనగా క్రమముగా జేయించిన యెడల—గ్రామములకు సమీపమునకు, మహానూలు కాలమున గాకుండను, ఎండ వానలు విశేషము లేనపుడును మాత్రముండ వలయును. అట్లుగాక, ప్రతివారి లాభముకొనకను నిర్బంధసేవ జేయించుట దాస్యమునకు మరియొకపేరుని క్రొయర్ ప్రభువుగారును, సర్ ఎడ్వర్డుగ్రామము నుడివిరిగనా! నిర్బంధసేవ యెచటగొన్నను దానివలన దాస్యమువలని క్రొయరులన్నియునుత్పత్తియగునే గాని మూసపు. ఈప్రాక్రీకావారి సలహా లనేకములు దాస్య మార్గానుగరణముగా నున్నవి.

అల్బర్టుసన్ గారు "గవర్నమెంటు వారికిని క్రింది, సంవత్సరమున నెనిమిది మాసములు నిర్బంధసేవ జేయుచు భూస్వాములకు గావలసినవారికి కావలసినంతయంది హులీలను గవర్నమెంటువారే స్వరా చేయవలయును. నేటిపుతాను ఏపని చేయవలసినది తా నే కోరుకొనుటమూయ గవర్నమెంటు ఉద్యోగిగట్టలే వారు చేయవలసినపని నిర్ణయించి ఆపనిచేయునట్లు నిర్బంధించ వలయును. ఈవిధముగా చేసిన హులీల గిరాకీ లిగును" అనిరి.

రిసర్వుల విషయమున బా యున్ గారి యభిప్రాయమిదివరకే చూచియున్నాము. సద సత్తుగా పని జేయుట వారి క స మృ త్యుము. నిర్బంధసేవను గూర్చి వారు దృఢాభిప్రాయలే. "గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు నేటివులతో వారినిర్బంధసేవ చేయవలయునని గవర్నమెంటు వారికిరికయని చెప్పవలయును. కష్టపడి హులీచేసిన యెడల లాభమునుదనియు వారికి విశద పరచవలయును. కష్టపడుటచేగదా మనకటి యధికారములు చేతికి వచ్చినవి" అనిచెప్పెను.

దాస్య మార్గానుగరణము.

అట్లాటకులై, నేటివులు లెల్లవారి సేవచేయుటకు రిసర్వులు విడిచి బయటరాకుండను యెడల బామన్ దొరగారు వారిని దానిసలహాగా క్షీంతులకు జంపవారు గారు. "నేను బట్టా ఆధిపతిగా నుండినయెడల గవర్నమెంటు వారి యుక్త రుపు నలంఘించి నందుకు వారికి ఇరువదియైదు కొరడా ప్రేలులు వేయుదును. నాయభిప్రాయ మేమనగా నేటివుల కేడికేలో అరి వారికంటే నాకే చాగుగదెలియును" అని పేరనిరి. నేటివులకు కొండ్రాజేటులే పరమ సుఖములు!

రైలుమార్గముల ఇంజనీరుగ నుండు కూపర్దొర కేవలము ఇంజనీరు మాత్రమేకొనగూడదు. అతడు రాజనీతి జ్ఞుడును అయియున్నాడు. నిర్బంధ సేవముక్క మహా సర్వీలము లంకాతీనికి సంపూర్ణముగ వృథా విశ్వాసమున్నది గాని, సాధ్య మెంటు మహాసభవారు లేనిపోని ప్రశ్నలువేసి చిత్తు నెట్టుచును. అందుచే నిర్బంధసేవ విషయమున నాకుకాగ్ర బుద్ధియొక్క ఆభిప్రాయముం నిలకంటును. "నేటివులు నిర్బంధముగా పనిచేయునట్లు చేయవలసినదే. చెప్పి యెప్పించుట కను, నిర్బంధముచేయుటకును వ్యత్యాసము నాకుగానంబడదు. అంతగా సీమ నందు నిర్బంధసేవకు ఆక్షేపణలు గలిగినయెడల, నిర్బంధసేవ యనునాటను పరిశ్రమించి నిర్బంధవిద్య యని చెప్పవలసింది."—మంచివిద్య!!!

చివరవచ్చిపోకముచే, స్వాగ్గముకై నిర్బంధసేవ యొక్క ప్రయోజనకర్తయననమ్మవారికి ప్రతిబంధకముగా బ్రిటిషు హులీలనుగట్ట యుదాదవర్తకులున్నవి. అందుచేతనే లేబర్ కమిషన్ వారు నిర్బంధసేవ ప్రశంసయే చెబుచోర నిచ్చినవారు గారు. యిమి వేదన ప్రతికయందు నుడివాళ్ళయిన వారు "ఈ కమిషనరులు తృప్తికరముగ కూలి స్వతంత్రముగా చేయుటయేగాని నిర్బంధసేవగాదు" అనిప్రాసిరి.

అంగ్లికోట్టు-వట్టుటోపిలు.

దుర్భరములగు గుడిసెవట్టులు, తలపట్టులు విధించుట యొక్క సామంజస్యముగూర్చి యభిప్రాయభేదము మెండుగ నున్నందున, నిర్బంధసేవ గూర్చుటకై యీపద్ధతి యవలంబింప బడునని భయమునవనము. అనేకలుమాత్రము యూరోపియను దుస్తులు ధరించునట్లు నీగ్రోలను నిర్బంధించవలయునని పట్టు బట్టియున్నారు. పది పంజెండుమంది లేబర్ కమిషనువారిని నీగ్రోలు తెల్లవారియొద్దనుండి దుస్తులకొని ధరించునట్లు నిర్బంధించు కాసనములు కావలయునని పీడించిరి. ఒకటి రెండు ఉదాహరణములు చూతము. వాచ్ మన్ అనువాడు పదమూడేండ్లుగా హులీలగిరాకీచే బాధపడుచుండెనట. ఇతడు, రిసర్వులు తగ్గించుట, నిర్బంధసేవ, పరదేశములనుండి మితకాలమునకై హులీలను నప్పించుట, నిర్బంధ వస్త్రధారణము, అన్నియు కావలయునని రోదనచేయుచున్నాడు.

"నేటివులను అంగ్లిలు మొదలగు యూరపుదుస్తులు ధరించుటకు నిర్బంధించు కాసనములు అనుకూలించవలయును. ఇట్లు చేసిన హులీలపనిచేయుటకు వారి కుత్సాహము జనించును. నాయనభవమున, నేటివులు దుస్తులు తొడిగినయెడల నతడు అభిమానపడుదుగను, పరిశ్రమాభిలాష గలవాడుగను అగుచున్నాడని చెప్పగలను. అదిగాక వస్త్రహీనులుగా నిగుచుండుటచే వారికి సాంసేరితనమును హెచ్చుచున్నది." అని వాదించిరి.

నిర్బాగుడగు నీగ్రో అయ్యో పాపము వాని కంటికి తెల్లవాడు విరుద్ధతాయముగైగ గవర్నకమానదు. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు తెల్లవారికి, నీగ్రోలు యూరోపియనుల దుస్తుల ధరించవలసిన మహాపరాధము. పట్టుమాక్రికాయందు తెల్లవారు ముందు దుస్తులు దిగుమతిచేసి వెనుక వానిని ధరించిన నీగ్రోలను దేశమునుండి తరచుగొట్టుదురు!!

బ్రిటిషు జనాభిప్రాయము.

బ్రిటిషు మహాజనులు, ఈప్రాక్రికాయందు దేశాభివృద్ధియైయును, బ్రిటిషు సంప్రదాయములను పోషించుటకైయును భగీరథ ప్రయత్నములుచేయు నుద్యోగులను చేయూత యిచ్చుటకై బ్రిటిషుమహాజనులు గజాభిప్రాయమును ప్రపంచమును ప్రప్రపంచమున, రిసర్వులవిషయము త్వరలోనే కాలనీల ఆఫీసులోనికి వచ్చును. అప్పుడు హార్ కోర్టువారివలన రిసర్వులు తగ్గించుట లేదని వాదానము గొనవలయును. జనసమ్మతము హెచ్చినపోట అతిశయముగా భూమి నేటివుల కిప్పింపవలయును. నేటివుల జనసంఖ్య హెచ్చుచుండుటచే రిసర్వుల దగ్గించుట పొరబాటు.

ఆఫ్రికాయందుగల, జనుల స్వేచ్ఛావృత్తి మూల విచ్ఛేదముగ విషయము నిర్బంధ సేవ. లియపోల్ట ప్రభువు దీనికి ప్రయత్నించి కొట్టికొలిది జనుల ప్రాణములు గొనెను గాని ఆఫ్రికా తలవీడ పరమదాద్య సముద్రముం దెచ్చెను. జెర్మనీ, పరాగు, పోర్చుగలు ఇప్పటికిని ఆపద్ధతి నవలంబించుచున్నవి. అద్భుతవశమున జర్మని రాజనీతిజ్ఞులు ఈపద్ధతి యొక్క యుపాయమును ఎరుంగుచున్నారు. పరాగు కొంత మట్టుకు నిలుపుకొని యున్నది. పోర్చుగలును, తననాశమునకు ఈదువ్వధమున బోవుచున్నది. బ్రిటిషువారు మాత్రము ఇప్పటికి స్థైర్యము వహించియున్నారు. అయినను శక్తిమంతములగు భూతములు సమ్మె చేయుచున్నవి. సర్. గ్రేగారుమాత్రము నిర్బంధసేవ నంగీకరింపరు. హార్ కోర్టు గారును అట్టి యభిప్రాయమే విశదపరచినయెడల చాగుగనుండును.

ప్రపంచమునకు గావలసిన సరకులు సమకూర్చుట యందు ఆఫ్రికను తన సామగ్గ్యముం బ్రకటించియున్నవాడు. నీగ్రోలు పక్షత్రయ చేతనే మనవంటయిండ్లు భోజనముల బల్లలు సుఖదాయకములై యున్నవి. నాగరక పాలకము యొక్క ప్రధానలక్షణ మేమనగా కోకో, కాఫీ, మొదలగు వస్తువు లుత్పత్తిజేసి తెల్లవారితో పోటిగా వర్తకము జేయుటకుదగిన వీలు నలుగురితోపాటు అతని కిచ్చుటయే. న్యాయముగ వీలుగలుగ జేసినయెడల, నీగ్రోలను నాగరకులగు రచుట నిస్సంశయము.

మండలసభలు—దేశ భాషలు.

దేశీయులకొక విన్నపము.

II

దేశభాషలలో ప్రభాభిప్రాయమును తెలియజేసినయెడల నది దొరతనమువారి కంకారవాన్యముగ జూపట్టదని వాదించుచున్నారు. ఎంతమాత్రము నిది యదృశ్యముక నోడు. అంత

యకాక దేశభాషలందు వ్యక్తీకరింపబడు నభిప్రాయమునే ప్రభుత్వమువారు విశేషముగ గమనింతురు. ఈశతాబ్దము నారంభమునుండియు దేశమున జరుగుచున్న రాజకీయవిషయములను శ్రద్ధతో నాలోకించుచుండు వారందరును దీని నిజము నెరుగగలరు. దేశభాషలలో జరుగు నాందోళనమున బయల యొక్క అం గా నిజముగ సర్వశక్తులగు ప్రజలయొక్క యాందోళనముని యథము. ప్రపంచజ్ఞానముకల యేదొరతనమువారైన నెల్లప్పుడును గన్నులను చెవులను బాగుగ దెరుచుకొనియే యుండును. బ్రిటిషుదొరతనమువారు సంపూర్ణముగ మేలుకొని యున్నారనునది యందరికిని స్పష్టముగ దెలిసిన విషయమే. దేశభాషలవిషయమున దమకుండు దుర్భిప్రాయములను మననాయకు లెంతకీక్రమముగ మానుకొనిన దేశమునకంత శ్రేయస్కరముగ ముందును.

అభిప్రాయ వ్యక్తీకరణసామగ్గ్యము దేశభాషల కెంతవరకు గలదో యానందర్థమున విచారింపవలసి యున్నది. సాంకేతికములును శాస్త్రీయములు నగు భావముల దేశభాషల మూలమున వ్యక్తీకరింప వలవికాదని కొందరనుచున్నారు. దేశభాషాపత్రికలు లోకముందుకలవనుసంగతిని వీరికింకొక జ్ఞప్తియందుకొనినచో నిట్టి యభిప్రాయము వీరికి గలుగ నేరదు చిత్తు. స్వభావము గలిగినట్టియు క్లిష్టములునగు సంతకాతీయ వ్యవహారములు మొదలుకొని సాంఘికసందర్భము నందలి యనుదిన వివరములవరకును గల విషయములన్నియు నొకటైన దప్పకుండు, అనవరమైనంత స్పష్టముగను సంపూర్ణముగను ఈ పత్రికలవలన ప్రదిగినమును దెలియుచునే యున్నవి. మరియొక సంగతినికావలయు. దేశభాషల జరుపువాని బట్టి చూచినచో ఆంగ్ల సాంకేతికము కలవార మనుకొనువారిలో గొందరి కంటే వీరికే లోకముందలి ప్రస్తుత వార్త లెక్కువ బాగుగ దెలియునటుగా సాహసమేమియు లేదు. మనో నిశ్చయముండును జ్ఞానాన్వితాహము నందును దేశభాషా పాఠకు లితరు లెవ్వరికిని దీసిపోరు. సంఖ్యాధికులును బలుకుబడి గలవారు నగు వీరియందు ప్రబాధ పరత్వము నుదయింపజేయు కార్యమున నీ దేశభాషా పత్రికల కితరులెవ్వరును దోడ్పడకుండుటెంతయు విచారకరము. ఈ పత్రికలొనర్చు కార్యము లన్నతములు. మొన్నటి కోయంబుత్తూరు కాకాఫరెన్సులో గ్రవిడ భాషయందే యుపన్యాసము లీయవలసినదని శ్రోతలందరును పట్టుబట్టిరి. ఇట్లు చేయుటవలన కాలభోగని నిస్సంజేహముగ దెలియుచున్నది. దేశభాషా పత్రికలతో దాముకలసి పని చేయుట యెంత యవసరమో మన నాయకుల కింకను దెలియకుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. కాని యీ యరువదియవ శతాబ్దముందు గల్గుచున్న బ్రహ్మాండమైన మార్పును మీరు కన్నులదెరచి గమనింపవలసిన యవసరము త్వరలోనే కలుగును. ఒకచేర వలయునన్ని పదములు దేశభాషలందు లేకుండెప్పటికిని ఇంచువచును ఆంగ్లభాష యేరితి నభివృద్ధి నందుచున్నదీ దో యట్లే యవసరములగు నన్యభాషా పదములును గ్రహించి దేశభాషలు కూడ సులభముగ నే వృద్ధి లోని కి రావచ్చును. మన నాయకు లీ మార్గమున నేడైన ప్రయత్నము జరపియుండిరా? తామంగ్లభాషయందు వినియోగించు కాలమునం దభాంశము దేశభాషలకు వినియోగించినచో, దేశభాషాపత్రిక లిదివరకే యుపకరిమించిన భాషా సంస్కారమును మన నాయకులు జనుప్రదము కావింతురనుట నిశ్చయము. భావవ్యక్తీకరణమునకే భాష లేప్పడినవి; అట్టి సామగ్గ్యము వారికి గలుగ జేయవచ్చును.

కాకాఫరెన్సు నందలి యుపన్యాసము లాంగ్లభాషయందే జరుగవలెననియు, వారి యథమును మాత్రము శ్రోతలకు దేశభాషలో దెలియ జెప్పవలెననియు గొందరు నూచించిరి. అట్లయినచో నీ యుపన్యాసములను ద్రవిడభాషయందే జరపి, తద్దగ్గమును దొరతనమువారికి నాంగ్లభాషయందే నివేదింప గూడదు? ఇట్లుసేయుట యెక్కువ సులభమును గ్రమమునైయున్నది. అట్లుకాక కార్యక్రమ మంగ్లదేశభాషల రెంటియందును జగవలయునేని సభ జరగు కాలము ద్విగుణమై శ్రోతలకు నలసటయును వినుకును గలిగించును. ఉపన్యాసములు ఆసలంగ్లభాషయందుండే వలసిన యవసరమేమి? ఇంచుమించుగ శ్రోతలకందరికిని మాతృభాష తెలిసియే యుండును. కాని వీరిలో ననేకులకు నింగ్లిషు తెలియక పోవచ్చును. దొరతనమువారికొరకును ఆంగ్లభాషాపత్రికలకును మాత్రమే యింగ్లిషు అనవర మగునెడల ఉపన్యాసములను భాషాంతరీకరించి యెదారు నకల్లను వారివారికి గంపినబాలును. ఒకేమండలముందు వేర్వేరు దేశభాష లుండునెడల నుద్దేశింప వలసిన తీర్మానములను గురించి యాయా భాషలలో బ్రసంగించునట్లును నుపన్యాసముల నియోగించిన

జాలను. ఇట్లనేకపర్యాయములు చేశియ మహాసభయందు జరిగియున్నది. మరొక సంగతి; దేశభావలందు సామాన్య సము లిచ్చుటకు నేర్పరము నవకాశము మన నాయకుల క చట గలదు. కిరీలో ననేకలకు నట్టియుపన్యాసములు చేతనే కావు. ఇందువలన, దొరతనము వారి కెట్టి సంబంధము లే నట్టియు బ్రజలనుమాత్ర ముద్దేశించి యొసంగబడునట్టియు సాం ఘికోద్యమములను గురించిన యుపన్యాసము లొంగ్గ భావ మాలయననే జరగుచుండుటలో నాశ్చర్యమేమియులేదు. మన నాయకులకు దేశభావల విషయముననుండు నియమము జన భావములతో గలసి పనిచేసి వారి నందరిని గూడదీయ నిచ్చునుపకుండుట, ప్రజల నెదుర్కొని ప్రసంగించుట యన గనే భయమందుట, మున్నగునన్నియును వీరికి దేశభావ జ్ఞానము లేక పోవుట వలననే చాలవరకు సంభవించుచున్నవి. దేశభావితకరములగు బహిరంగోద్యమములన్నియు బ్రజలవలనను బ్రజలకొరకును నిర్వహింప బడవలెననియు, తాము మాత్రము మాగదర్శకులుగ నుండవలెననియు మననాయకులు గుర్తెరుగ నలయును.

సరస్వతి.

చతుర్థ ప్రకరణము.

రామగోపాలుని యింట వివాహమహోత్సవము జరిగి మూడునెల లయ్యెను. క్రొత్తగా గోడలైన సరస్వతియందు రాజేశ్వరికి గ్రొత్తప్రేమ యుదయించెను. ఆమె సంకల్పము నందు శ్రద్ధ యతిశయించెను. సంబంధములు బలపడిన కొలదిని ప్రేమాను బంధములు బలపడుచుండుట లోకసామాన్య ధర్మము కదా! సరస్వతికి దెండ్రుకోలాటల నెలదినములు చదువునరగా జరుగలేదు. రాజేశ్వరి కీనెలదినములును నిండునెదుర పట్టినది. సరస్వతిప్రాణమును సుఖముగానే యున్నది. ఇప్పుడు మరల జదువు ప్రారంభ మయ్యెను. చదువోనే సరస్వతికి మరల రాజేశ్వరి సాధింపులును మనస్సున బడినెంపులును నారంభ మయ్యెను.

రాజమహేంద్ర పురమున కొకనాటి యదయమున నొకయోగిని వచ్చెను. ఆమెవయస్సు ముప్పది సంవత్సరములు. కులము భూసురకులము. ఆమెయొక శ్రీమంతులయింటియాడు పడుచు. కారణాంతరమున నామె బ్రహ్మచారిణియై యోగిని యయ్యెను. ఆమె సంసారమును వదలినను బ్రాపంచిక సంసా మును వదలలేదు. ఆమె కొకకుటుంబము లేదు. ఆమె దేశైక కుటుంబిని. ఆమె యొకశివాలయమున బ్రవేశించెను. స్వచ్ఛ సువర్ణమువంటి యామె శరీరచ్ఛాయయు విశాలములై కాంత రసమును వెదల్గు వదన నయన పద్మములును జూచిన నామె యొక మహాత్మురాలని తప్పక తోచుచు జూపజకామెపయి భక్తితాత్పర్యము బుడయించుచుండెను. విషయ నయ సమంచిత ములగు నామె ఘృతవాక్యములు సర్వజనాకర్షకములుగా నుండెను. పౌరులెల్ల నొకరివెనుక నొక రామెను బూడ వచ్చుచు నామె పరిచయమును గోరుచుండిరి. పరిచయమైన కొలదిని సంభాషణము జరిగిన కొలదిని నామె గొప్ప విద్యాం శురాలనియు ధర్మోపన్యాసములు చేయ సంఘాము వెదలిన దనియు దెలియవచ్చెను. క ర ద మూ ల ఫ ల జలాది సాత్వి కా హారముల నే గాని భుజియింప నొల్ల దని తెలిసికొని యనేకు లుచితవర్గాము లిచ్చి యామెకు శ్మశుర్పించి ధన్యులగుచుండిరి. సంసారరథిలును పూర్వార్థ చార పరాయణులు నను భేదములేక యెల్లవారును నావేష భావలకును వైరువ్యమునకును వెలుగుకడుచు నామెకు బ్రహ్మభక్తు పట్టుచుండిరి. ఆనాడు సాయంకాలము పురమం దిరమున సభయని ప్రకటింపబడెను. శ్రీపురుషులనేకు లాస భకుబోయి యామెచేసిన గీతాశాస్త్ర విషయక ప్రసంగమును విని యానందించిరి. సభయన్న జెవికోసికొనెడు రామగోపా లుడును దల కంటగించుకొను రాజేశ్వరియు గూడ నానాటి సభకుబోలేరు. శిల్పవారిలో నామె విద్యావైశద్యమును గాని నిరుపమాన వక్తృత్వమునుగాని మెచ్చుకొనినవారు లేరు. నాటి రాత్రి యెచ్చట జూచినను యోగిని ముచ్చటలే, ఎక్కడ నిన్నును యోగిని ప్రసంగములే. ఎవరు చెప్పిన నామె ప్రశం సలే. గీతాశాస్త్రమునుగూర్చి యంతపండిత పామరరంజకంబుగా మపనసించువారు మిగుల నదియని యెల్లవారును నేకగ్రీవ ముగా నంగీకరించిరి. ఆపురమెల్ల నామె పొగడ్డలతో మారు మ్రోగసాగెను. అతిశ్రీఘ్రముగ నీవార్త చుట్టుపట్టులగ్రామము లకు వ్యాపించెను. అనేకు లామెను మరియొక ధర్మోపన్యాస ము చేయవలసినదని వేడుకొనిరి. వారి కోరికప్రకారము మరునా డొక ధర్మప్రసంగము పురమందిరముననే జుగెను నాడు మం

దిరమెల్ల నిర్ణీతకాలమునకు మున్నే శ్రీపురుషులతో గ్రీక్కిరిసి పోయెను. మందిరము చాలనందున నాటి ప్రసంగము బహి రంగరంగమున జేయబడెను. సభ్యులయంతరంగంబు లానందరస తరంగితంబు లయ్యెను. మూడవనాడు శ్రీలకు బ్రత్యేకసభ యొకటి జరుగుటకు నిశ్చయింప బడియెను.

పంచమ ప్రకరణము.

మూడవనాడు జరిగినసభయే సభ. అట్టిసభయెన్నడును నాపురమున జరిగియుండలేదు. ఆదినమున సభాసాను నలంకరించిన వారును, సభాధిపత్యము వహించినవారును సుపన్యాస ములు చేయ వారును గూడ శ్రీలే. సభా కా ర్యముల నిర్వహించు వారును శ్రీలే. ఇట్టి సభ యీ పురమునకే గాక యీదేశమునకే క్రొత్తగా నుండెను. ప్రవీణ పరిపాలితమైన శ్రీమండల రాష్ట్రమున నొకానొక కాలమున నడచిన రాజ్యాంగ సభయును, గాన్ధీ మైత్రేయ, సులభాది బ్రహ్మవాదివల కాలమున జరిగిన ధర్మోపన్యాస సభలును గాక మధ్యకాలమున నిట్టి మహాసభలు ప్రవర్తిల్లి యుండలేదు. యజ్ఞయాగాదులు చూచుటకైన సాం సారిక శ్రీలేన్నడు నట్టి యుత్సాహమును వహించి యుండ లేదు. దివ్యతీర్థములు సేవింపబోవుటకైన నంత నిస్సంకమ ముగా శ్రీలు బయలువెడలలేదు. వివాహ మహోత్సవముల కైన విందుసేరంటములకైన సభలు పడులల్ల నట్టి స్వేచ్ఛ బడయలేదు. అదియొక గొప్పపాతీయోత్సవమునలె నుండె ను. చాలికలు యవతులు వృద్ధమాశలు నెల్లరును వచ్చి యుండిరి. సేదలును సామాన్యశ్రీలును మందగమన మున నరుగు దెంచిరి. కొందలు భాగ్యవంతులు గుట్టు బండ్లమీద వచ్చిరి. ఘోషా శ్రీలు సయితము చను దెంచిరి. వీరు వారన నేల? ఆనగరమునందలి శ్రీలంద అును నరుగుదెంచిరి. ఆనాడచ్చట సమావేశమైన ప్రతికాంతా ముఖజ్ఞులును నవీనకళాకాంతులతో బ్రకాశించుచుండెను. ప్రతివరణీయతీ హృదయారవిందమును నవనపానందరస తరంగి తంబై యలరారుచుండెను. ఆ సభాధవన మంతయు సభినక వైశిష్ట్యముతో నిండి కన్నులపండువై చెలంగుచుండెను. నాటి సభాసదనమునం మ హాతకమహాశక్తులులకు బూర్వపరిచితు లగు రాజేశ్వరిసరస్వతులు గూడగలరని వేరుగ నుడువనక్కర లేదు గదా! సభకు వచ్చిన వారిలో జదువు వచ్చినవారు విశేష సంఖ్య లేకున్నను సుపన్యాసకుల ప్రసంగములయందలి సారాసారములను సదసద్విషయములను గ్రహింపగల వివేక వతులును ననుభవజ్ఞులును బెక్కుమంది లేకపోలేదు. ఎల్లవారి కిని సుబోధకముగను హృదయంగమముగను సుపన్యసింపుగల శక్తి చాతుర్యములు మన యుపన్యాసకురాలి కమరియుండ నట్టిలోపము చూపట్టుటకు ముదలే యుకాక మొదడగుదా! సనాతన ధర్మశాలనమును గురించి యానాటిసభలో సుపన్యసింప బడెను. నిర్మలమై నిరర్గళమై సుభురమై గంభీర మైన నామె వాగ్ధోరణి శ్రోతల నానంద హారవశ్య స్పృశల మైన నామె యుపన్యాసము విని యుల్లాసము నొందని వారును నామె సభినిండింపనివారునులేరు. సనాతన ధర్మమన్న నెవరి కభిమాన ముదయింపదు? ఎవరి కాహృదము జనింపదు? అందును మన ధర్మవర్ధనివంటి ప్రాసంగికులు చేసిన యుపన్యాసములోని వాక్యములు విన్న నెవరియెవలు పులకరింప కుండును? ఎవరిచిత్తము పశ్చాత్తప్తము గాకుండును? చదు వరులారా! ఆమె యుపన్యాస సారాంశము మీరీ సమయ మున సుశ్రీకమును గలిగింపగలదని నమ్ముచున్నాను.

డాక్టరు భండార్యులు.

ఆయన దినచర్య.

మహారాష్ట్ర భావలో 'మనోరంజన్' అను సచిత్రమాస పత్రిక బాంబాయినగరమునుండి ప్రకటింపబడి వేలకొలది మహా రాష్ట్రీయులచే జయవబడి సన్మానింపబడుచున్నది. ఈ పత్రిక లోని విషయములను ఆంధ్రీకరించుటకు నుత్తరువు గోరుచు పత్రికాధిపతికి ప్రాయగా వారంగనకు సమ్మతించి అనుజ్ఞ నిచ్చిరి. వసంత ఋతుపాగోంధమున 'వసంతమున సంకమును ప్రకటించియున్నాను. దానినుండి డా॥ భండార్యకొ గారికిని 'మనోరంజన్' పత్రికాధిపతిగారికిని జరగిన సంభాషణమును కథారూపమున వాయించున్నాను:—

దినచర్య.

“నేను తెల్లవారి ఆఱుఅఱున్నర గంటలకు నిద్ర లేచెదను. శానముఖ మార్గము ఫలాహారము వహారాలు చేసిన దివ్యుడు 7 మొదలు 11 గంటలవరకు సుమారు 4 గంటల కాల ము ప్రంధవిమర్శన చేయుదన వయస్సు మీరుటచే కొం

కాలమునుండి నేతద్వష్టి తగ్గినది. అందువలన స్వంతముగా చదువుటకు పీలులేదు. కాబట్టి ఒక లేడరు' నేర్పాటు చేసి కొంటిని. 12 గంటలకు భోజనము చేయుదును. స్నాన మైన తరువాత పరమేశ్వరుని గూర్చి మనన చేయుదును. భగవత్పూజ తప్పియెవల మనోస్వాస్థ్యముండదు. ఏమో కొంతకలిగిట్టు తోచును. చయస్సుమీరిన దానివలన వెకోవకో తీసికొని నప్పటినుండి మధ్యాహ్న భోజనానంతర మొక గంట పండుకొన వలసివచ్చినది. రెండున్నర మొదలు ఆఱుగంటల వరకు పుస్తకములు చదువుటచే, లేక వ్రాయుటచే జరు గును. సాయంకాలము బయట కొంచెము తిరిగినప్పు వాకు కలదు. సాయంకాలము బయటపోవునపు డెవరైనను తోడు వచ్చినయెవల వాతో సామాజిక, ధార్మికవిషయములు చర్చించుచుండును. కాని, నేనొకడనే పోవుట నాకు చాల అనందము. ఎందుకనగా నే నాలోచనచేయుటకు వేదదొరకును అటువంటి సమయమున నేను వ్యర్థముగా పోగొట్టుటలేదు' అట్టి వేళలందు ముఖ్యముగా ఆధ్యాత్మిక విషయముల గురించి నేను చింతన చేయుచుండును. బయటపోయి యింటికి వచ్చు నప్పటికి ఎంమిదిలేక ఎంమిదిన్నరగంటల గును. తొమ్మిది గంటల సుమారు నేను రాత్రిభోజనము చేయుదును. 11 1/2 గంటలవరకు మరల పుస్తకపఠనము చేయుచుండును. 12 గంటలకు నిద్రపోవుచును. నేను పూర్వము 6 గంటల మాత్రము నిద్రపోవుచుంటిని. కాలేజీలో నుండునపుడు ప్రవీణము 13 14 గంటలకాలము మానసికశ్రమలో ఉండును. డెక్కన్ యెడ్యుకేషన్ సాసయిటి, డెక్కన్ వర్నాక్యులర్, ట్రాక్ నేషన్ సాసయిటి, మహారాష్ట్ర క్రిమినల్ ఎడ్యుకేషన్ సాసయిటి, నూతనమరాటివిద్యాలయము, వివోనహోము, ప్రార్థ నా సమాజము వహారా సమాజములలో పనులుండుటవలన నాకు ప్రవీణము విరామముండదు.

ఆహారము.

నా ఆహారవిషయములో నేను మహాత్వముగా చెప్పన చేయుచులేదు. తెల్లవారి ఫలాహారమపుడు కాఫీ కొట్టె తీసి కొనుచున్నాను. సాయంకాలము తేనీళ్లు బిస్కెట్లు పుచ్చు కొందును. ఒకటి రెండు కూరలు, చనాట్, అన్నము ఇవియే నాకు భోజన పదార్థములు. కొంతకాలమునుండి మాంసా హారము విడిచివెట్టి యున్నాను.

బాలుర విషయము.

నన్ను చూచి పిల్లలు భయపడుచుండురు. నేను వారితో కలిసినైన మాటలు మాటలాడుటలేదు. వై ఖిలిచేతనే వారలు చెడుపనులు చేయుటలేదు. వారలకు మంచినహవాసముకల్పిం చుటకు ప్రయత్నించుచుండును.

నీతిశీలుణ.

గణితము, భూగోళము, రసాయనశాస్త్రము యేవిధ ముగ పిల్లలకు నేర్పుచున్నారో ఆలానే నీతిశీలుణయు ఆవశ్యకము. నీతిశీలుణను నేర్పు శీతులు నైతిక వృత్తిలో ఉండవలెను. వారి శీలము బాగుగ నుండవలెను. బాలురకు మాగదర్శకులుగా నుండవలెను. ఇంగ్లీషుభాషయందు; చేంబర్స్ గూరల్ డ్వాసుబుక్ పూడెంట్లు ఇంగ్లీషుప్రమెంటు అను నవి నాకు జ్ఞప్తికివచ్చు చున్నవి. ఇటువంటి యుత్తమ పుస్తక ములు బాలురు చదువుట మిక్కిలి ఉపయోగకరము.

నానా సామగ్రి పెట్టె.

యన్. సుందరమ్ అంతు కం వెనివారు మా కాగ్యస్థాన మునకు అట్టలతో చేయబడి ముద్దులు మూటగట్టుచున్న వ్రాత సామగ్రి పెట్టె నొకదానిని విమర్శనకై పంపిరి. ప్రభువుమున చూడ గనే చక్కగ వైండుచేయబడినవై క్రైస్తవమతబోధకుల హస్త ముల నలంకరించు మూత అట్టల ప్రంభముల గన్పట్టుచుండెను. కాని మాతీతీయగనే ముద్రాక్షరాలంకరమును కాగితములకు మారు, పేనా, పేనాకత్తి, సిరాయిడ్, బాబుగారిములు, కర రులు, బాబుచీట్లు, తేపాలబిడ్డలు అద్భుతాగితములు మొదలగు వ్రాతసామగ్రి యంతయు తత్తదునిత స్థానములయం దుమర్చబడి బహుసుందరముగనున్నది. ప్రయాణికులకు ఇట్టి పెట్టెలయొప యోగము ఇంత లేనదాదు. ఈ పెట్టె క్రొత్తమారిగను మహా హాముగను చేయబడియున్నది వెలయును అతిశయముగ నుంప లేదు. చమత్కారమునకు దగిన భూమానముండినదా బుద్ధి మంతులకు బ్రోత్సాహము. ఇట్టి వస్తువులుచేయుప్రతిభ మన దేశమునారికుండియు, కావలసిన, అట్టలు, కాలికో, బందులు అన్ని పరదేశీయులకుండి కొనవలసియుండుట మనదృష్టిగా నున్నది. వృద్ధియులే ఆనస్తువులను చేసికొనుచుండిన నెంత యను చేయుచురుగాక. కిరి అందను 1 1/2 లింగిట్లెడ్డి ముద్రాను అగ్రవామవలయును.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ ఆషాఢ బ 3

శుక్రవారము.

హిందూ వివాహ సంస్కరణము.

వివాహము మానవులకు పవిత్రమైన ప్రేమ బంధము. నియతమైన సాంసారికధర్మము. ధర్మ ప్రదమైన కామోపభోగము. సుఖకరమైన ధర్మానుష్ఠానము. ప్రకృతిసిద్ధమైన యోగనిర్ణయము. సుఖమైన మోక్షమార్గము. వివాహవృక్షమునకు ప్రేమ బీజము. త్యాగము ప్రాణము. వైవాహిక విధానములు దేశకాలపాత్ర స్థితులనుబట్టి మారుట ప్రకృతిధర్మము. ప్రాచీనకాలమునందు భరతఖండమునందు బ్రాహ్మము, వైవము, ఆర్షము, ప్రాజాపత్యము, ఆసురము, గాంధర్వము, రాక్షసము, వైశాచము నను వెనిసి విధములైన వివాహములు వాడుకయందుండెడివి. సాలంకృత కన్యాదానము బ్రాహ్మము. ఋత్విజునకు కన్యాదానము వైవము. గోవిధునకు కన్యాదానము వైవము. కన్యాదానమును జేయుట యార్షము. కన్యానరుల నలంకరించి చేసిన పెండ్లి ప్రాజాపత్యము. కన్యా శుల్క గ్రహణమున జరిగిన వివాహము ఆసురము. స్వయంవర వివాహము గాంధర్వము. బలాత్కార కన్యాహరణ వివాహము రాక్షసము. పంచక కామోపభోగము వైశాచము. సంఘస్థితి నిబట్టి వివాహనిర్ణయములు మారుచుండును. కుటుంబము సంఘము తల్లాలనంశమువలన నేర్పడినది; తండ్రుల వంశమువలన నేర్పడినది; వివాహనిర్ణయము లేకీతిని వృద్ధిచేసినది; ప్రస్తుతాంశ విమర్శనమున కనవసరములు. సంఘసేవము బలపడి నాగరకత హెచ్చిన కొలది పశుభానముతో నారబ్ధమైన వివాహకార్యము వైవధర్మమునందు లీనమగుచున్నది; కామ ప్రకర్షణ మణిగి ప్రేమప్రకర్షణము బలవత్తరమగుచున్నది; కామాతురత యంతరించి ప్రేమ వికసన మేర్పడుచున్నది. ప్రేమవికసన మేర్పడినపుడు స్వయంవర వివాహము లేర్పడుట కవకాశము గలుగుచున్నది. స్వయంవర వ్యతిరీక్తిములైన పరిణయములు ప్రేమరహితములని నిర్ణయింపజనదు. పాశ్చాత్య సంస్కరమువలన ప్రాచ్యసంఘముల దనేకములైన మార్పు లేర్పడుచున్నవి. ఆమార్పులలో వివాహ సంస్కరణ మొకటిగా నెంచదగియున్నది. సంఘసంస్కరణసభలందు వివాహసంస్కరణమునకు సంబంధించిన తీర్మానము లామోదింపబడుచున్నవి. తెలంగాణ దొరసాని యను హైదరాబాద్ ప్రముఖులునుజేరి హైదరాబాద్ వివాహసంస్కరణ సమాజములను దేశమునందంతటను స్థాపించిరి. వివాహసంస్కర్తల ముఖ్య ద్వేషములు బాల్యవివాహ ప్రతిషేధము, యువతి పరిణయావలంబనము. ఈ సంస్కరణమునకు పాశ్చాత్య పరిణయ వద్ధతులు ప్రమాణముగ గ్రహింపబడుచున్నవి. ఆపరిణయ వద్ధతులను హిందూదేశమునందు వ్యాపింపజేయుటకు వేరొక వైవాహిక సంస్కరణ మవసరతమమని యెంచదగియున్నది. ఆసంస్కరణవిషయమై సంస్కర్తలును పాలకులును తగిన శ్రద్ధను దీసికొని యుండకుండట శోచనీయము. హిందువులకు వివాహము సామదర్శమేకాక మతదర్శముగనున్నది. పాశ్చాత్య దేశములందు వివాహము సంఘధర్మముగనున్నది. పరిణయ మనవికూలమైనపుడు వివాహ సూత్రమును విడచియుండుటకు భార్యార్థరలకు సమాన

మైన హక్కుగలదు. పాశ్చాత్యదేశములం దేక పత్ని పరిణయమే శాస్త్రసమ్మతము. బహుపత్ని పరిణయము శాస్త్రీయము, దండనాగ్నము. హిందూ దేశమునందు బహుపత్ని పరిణయము శాస్త్ర సమ్మతము. దండనాగ్నముగాదు. పురుషుడు సజీవ తైలభార్యలుండగా ననేక స్త్రీలను బేడ్చియాడవచ్చును. దండనాగ్నముగాదు. స్త్రీల కట్టి స్వతంత్రములేదు. పెండ్లియాడిన శత్రువులగుచున్నారు. వివాహసమయమునందు స్త్రీపురుషు లిరువురును ధర్మార్థకామములం దొకరిని విడిచి మరొకర ప్రవర్తించుమని శకడమును జేయుచున్నారు. ఆశకడమును నిరాకరించుటకు పురుషులకు హక్కుగలదు. స్త్రీలకు హక్కులేదు. స్త్రీలు గుణవతులగుగాక; సంతానవతులగుగాక; మానవతులగుగాక; నిరపరాధులగుగాక; పురుషు లవితర్కితముగ సతులను బరిత్యజించి వేరొక పెండ్లిని జేసికొనవచ్చును. పురుషులు గుణహీనులగుదురు గాక; వ్యాధిగ్రస్తులగుదురు గాక; దోషులగుదురు గాక; స్త్రీలు పతులను బరిత్యజించుటకు వీలులేదు.

పురుషులు పరిణయ మజ్ఞానావస్థయందు జరిగినదను నెవమున తిరిగి పెండ్లిని జేసికొనుచున్నారు. జ్ఞానావస్థయందు పెండ్లియాడిన బాలికలకు వివాహ విమోచనోపాయములేదు. పరిణయ మజ్ఞానావస్థయందు జరిగినపుడు తిరిగి పెండ్లియాడుటకు పురుషునకుండు స్వాతంత్ర్యము స్త్రీలకు లేకుండట కేవల మన్యాయము. పాశ్చాత్య సంఘమునందు స్త్రీ పురుషులకు వివాహ విమోచనమున సమానాధికారము గలదు. ఆ సంఘములందు పురుషులు విచ్చలవిడిగా సంచరించుటకు వీలులేదు. హిందూ సాంఘిక ధర్మములన్నియును బలివ్రతా ధర్మములతో నిండియున్నవిగాని సతీవ్రత ధర్మము లపరూపముగ నున్నవి. పాశ్చాత్యపద్ధతుల ననుసరించి వివాహసంస్కరణముల నప్రేక్షించనపుడు పాశ్చాత్యదేశములందుగల వివాహనిర్ణయములును నీదేశమునందుండుట యవసరము. బహుభార్య పరిణయమునకు కాముకవృత్తి గారణముగ నెంచదగియున్నది. వయోవృద్ధులును, విద్యావంతులును, సంస్కర్తలును నగుచుహాజనులు సముతము కామాతురులై బహుభార్యలోలు రగుచున్నారు. దయారాం గిడుచులుగారి యానంద వివాహ మెవరికి సంతృప్తిని గలిగించును? వయోవృద్ధులస్థితి యిటులుండగా, యువకులమాటను జచ్చింపవలయునా? వివాహ బంధము స్త్రీల కెంతటి బంధకమో పురుషులకును నంతటి బంధకముగ నుండవలయును. పురుషులకు స్వచ్ఛందవివాహమును స్త్రీల కామరణంతబంధకమును న్యాయసమ్మతముగాదు. ఇట్టి యవసరమైన వివాహ సంస్కరణమును గురించి సంస్కరణసభలు స్త్రీ సమాజములు చర్చించుట యవసరము. పురుషుడు పునర్వివాహమును జేసికొనుటకు బూర్వము న్యాయసభల ద్వారా వివాహ విమోచనమును బొందవలయును. లేనియెడల పునర్వివాహమున కనర్హుడని నిర్ణయించవలసియున్నది. స్వగుణాభిలాష గలవారలకనేక భార్యలను పెండ్లియాడవలయునను నభిలాషగలుగుట సహజము. కాని ఆ యాచారమువలన వివాహధర్మమునకును, సంసారమునకును, సంఘమునకును హాని గలుగుచున్నది. హానికరమైన యీ యాచారము నంతరింపజేయుటకు వివాహ విమోచన శాసనమును నిర్ణయించుట యవసరము. పురుషులు వివాహ విమోచనమును బొందక ముగ్ధబాలికలను దుఃఖ సముద్రమున ముంచి ఇచ్చవచ్చినట్లులు పెండ్లియాడుట యన్యాయము, హానికరము పాలకులును సంస్కర్తలును నిదురాచారమును రూపుమాపుటకై ప్రయత్నించి సంఘ పాలిశుద్ధిని వృద్ధి చేయుటకు బాణ్ధితులు

చిటిమ నామాజ్యమునందలి వడ్లపంట.

హిందూదేశపు పంటలో మూడవవంతు వరిపంటయై యున్నది. బంగాళము, అస్సాము, బర్మా, చెన్నపురిరాష్ట్రము, మధ్యరాష్ట్రములు ముఖ్యమైన వరిపంట ప్రదేశములు. 1911-12 సంవత్సరములో 2,60,99,600 టన్నుల అనగా 3,65,39,440 పుట్ల వరిపంట పండినది. ఆపంటలో రమారమి 30 కోట్ల రూప్యముల విలువగల బియ్యము పాశ్చాత్యదేశముల కెగుమతి చేయబడినది. ఎగుమతి చేయబడిన బియ్యములో మూడువంతులు బియ్యము బర్మానుండి ఎగుమతి అయినది. ఎగుమతి సరకునకు రంగూనుబియ్యము ప్రమాణమైన మచ్చబియ్యముగ గమనింపబడుచున్నది. బర్మాయందు కాలమానము సమానముగ నుండుటవలనను పంట లభికముగ పండుటవలనను నెగుమతి చేయుటకు వీలుండును. హిందూదేశమునుండి సామాన్యముగ జనవరినుండి ఏప్రిలువరకును బియ్యము ఎగుమతి చేయబడుచుండును. కారణము రయితులు శిస్తును చెల్లించుటకై పంట ధాన్యమును విక్రయించవలసి యుండును. ఆ కారణమున బియ్యపుధర ఆ మాసములందు తగ్గుచున్నది. ఆగస్టు సెప్టెంబరులలో నమ్మబడు జావా బియ్యమునకు మంచిధర గలదు. రయితులు షడ్మ నిలువజేయుటకు సామర్థ్యమును గలిగి సెప్టెంబరు నెలలో నమ్మిన లాభముగలుగుట నిశ్చయము

సింహళమునందును వరిపంట పండించబడుచున్నది కాని అది కేవలము సింహళవాసులకై ననుచాలదు. ఆ దేశపు పంటభూములు కాఫీ తేయాకు రబ్బరుపైరులను పండించుటకై వాడబడుచున్నవి సింహళమునందు 7,00,000 యకరములభూమి వరిపంటకై వినియోగపడుచున్నది.

మలయా రాష్ట్రములందు 1,22,000 యకరములభూమి వరిపంటకై వినియోగపడుచున్నది ఆ భూమియందు 26,45,134 పుట్లబియ్యము తప్పిస్తు మగుచున్నది. ఆ ప్రదేశములందు పండిడి ధాన్య మచ్చటిజనులకు చాలదుగాన బియ్యము రంగూను నుండి దిగుమతి చేయబడుచున్నది.

ఫిజీదీవులు ఈజిప్టు, సౌదాను, తూర్పు ఆఫ్రికా, పశ్చిమాఫ్రికా. మొదలగు ప్రదేశములందును బియ్యపుపంట పండింపబడుచున్నది. మొత్తమున యూరపుదేశములకు బియ్యపు రవానా హిందూదేశమునుండి చేయబడుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

వైసా అక్బారను ఉరుదూపత్రిక యీక్రింది విషయమును ప్రకటించుచున్నది. ఆబతాబాదు అను గ్రామమున నొకడు తన సోదరుని భార్య మరియొకనితో సరసములాడుచుండగా జూచి ఆదుర్దా గుని దునిమి తన వదిన ముక్కు గోసివైచెనట. ఈతనిని పోలీసువారు హజారా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణకుబెట్టగా వారు హత్యకు కాలణాయును ముక్కుకోసినందున కొక్క దమ్మిడియను జరిమాన విధించిరట లేకున్న 15నిమిషముల శిక్ష చెప్పిరట ఇది నిజమే యగునా? అయిన యెడల విచారణముగాదా?

నిదేశీయ తంత్రీవార్తలు.

ఆల్ఫ్రెడ్ కలవరము.

లండను జులై 9:—ఆల్ఫ్రెడ్ వ్యవహారము తిరిగి కలవరమును బుట్టించుచున్నది. జులై 12వ తారీఖున విరంతు స్వరాజ్యశాసనము అమలులోనికి వచ్చును. స్వరాజ్యశాసనమును నిరాకరించుటకు ఆల్ఫ్రెడ్ వారు సంసిద్ధులగుచున్నారు. బెల్ ఫాస్టులో ఆశ్వభటులను ఏర్పరచుచున్నారు. ఈభటులను గుండ్లకుపాటుల నిచ్చుచున్నారు.

తోటలను పట్టుకొనుట.

ఒకస్టీమరు 240 సీమెంటు సీపాలను దిగుమతిచేసినది. ఈసీపాలనిండ తోటలుండెను. కష్టం ఆసీస్థుల తోటలను పట్టుకొన్నారు.

పాట్ల బలము.

ప్రస్తుతము 182000 మంది విగ్గంకు నేషనలిస్టు వాలంటీర్లును, 85000 మంది ఆల్ఫ్రెడ్ వాలంటీర్లుగలరని బెల్ ఫో గారు కామన్సుస్థలో చెప్పిరి.

ముఖ్యమంత్రిని జూచుట.

స్టాంఫోర్డును ప్రభువుగారును, సర్. సి. యాన్. యన్. మేక్లిగారును నేడు ముఖ్యమంత్రి ఆస్క్విత్తు గారిని ఆఫీసులో దర్శించి మాట్లాడిరి.

ఆల్ఫ్రెడ్ యూనియన్లుల మీటింగు.

రేపు యూనియన్లులు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారి మీటింగును చేయుదురు. సామాన్యుల మీటింగును మిటింగులనలె గాక, ఈ మీటింగు హెచ్చు అధికారములను కలిగియుండును.

యూనియన్లుల ప్రకటన.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారి క్రింది అధికారములు కలిగి యుండునని యూనియన్లుల ప్రకటన వలన కేలియుచున్నది:—ఇంగ్లండు దొంగతనమునకు యిక్కుమందు ఆల్ఫ్రెడ్ వై అధికారము ఉండదు. వారి అధికారము లేకపోయినను ఆల్ఫ్రెడ్ వారు శాంతిగరముగ నుంచుట, దేశమును చక్కని పాలించుట ప్రజల ఆస్తికి భంగము కలుగకుండ నుంచుట, అవసరము ఆల్ఫ్రెడ్ వారి ఫాఫింపజేపు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము యీ భర్త్యులను నెరవేర్చును. ఆల్ఫ్రెడ్ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము నందు ఒకభాగము గనుక, తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారి చర్యలన్నియు ఇంగ్లండు రాజుగారియందు పరిపూర్ణ మగు భక్తితో జరుపబడును. ఇంగ్లండు పార్లమెంటు వారి అధికారమును ఆల్ఫ్రెడ్ వారు అంగీకరింపరు.

క్రేగుగారి భయము.

ప్రతికా ప్రతిభలకు క్రేగుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఆల్ఫ్రెడ్ వుని ఎంత గండగోళముగ నుండవలయునో అంత గండగోళముగ ఉన్నది. ఆల్ఫ్రెడ్ వాలంటీర్లు లక్షకు మించియున్నారు. వీరేపనికైనను సిద్ధముగ నున్నారు. వాలంటీర్ల భార్యమొత్త ప్రార్థనము నుండెదో ఇవ్వడును అంత ప్రార్థనము కలిగియున్నారు.

కాగ్నసు గారు.

కాగ్నసు గారు రేపు బెల్ ఫాస్టునుగరమునకు వచ్చెదరు. వీరిని 400 మంది ఆయుధపాణులగు వాలంటీర్లు ఎదుర్కొని గౌరవముగ కొనికెత్తురు.

తుపాకులదిగుమతి.

లండను జులై 9:—లండను డోల్ 1200 పానుల విలువగల ఆయుధములు దిగుమతి చేయగా పట్టుకొన్నారని యిదివరకే తెలుపబడినది. దిగుమతి చేయబడినవి 20 చేతుపాకులును, కొంత మందుగుండు సామానములు తెలియవచ్చినది. ఈ ఆయుధములు, మందుగుండు సామాన, పోలీసు వారిచేతులలో పడకుండ చేయవలయునని వాలంటీర్లు ఒక చోటకు కూడ దీని ఆనేక ప్రయత్నములు చేసినారు. కాని గందరగోళము జరుగునని పోలీసు సిబ్బంది ఎక్కువగా పంపబడెను. కాబట్టి వాలంటీర్ల ప్రయత్నములు సాగలేదు.

లండను పత్రికలలోని వార్తలు.

బెల్ ఫాస్టు పట్టణమునందు ఆయుధముల సమ్మివారు పదిమంది, బాగుగ నులలో పనిచేయువారి వేషములను వేసి కొని 250000 తుపాకీ తోటలను, 40 ఫిరంగులను దిగుమతి చేసిన మాట సర్వాబధముని బెల్ ఫాస్టు నుండి డ్రైటెలిగ్రాఫు ప్రత్యేకతంత్రీవార్త వచ్చినది. లండనులోని పత్రికలు మరికొన్ని గూడ యీ విషయము సర్వాబధముని వ్రాసినవి.

విగ్గంకుస్వరాజ్య శాసనసవరణము

లండను జులై 10:—విగ్గంకు స్వరాజపు సవరణ బిల్లును విచారింపుటకు ఏర్పడిన కమిటీవారు విచారణను పూర్తి చేసినారు. సవరణబిల్లు యీనెల 15వ తారీఖున ప్రభువుల పథలో మూడవమాటు చదువబడును. మూడవమాటు చదివినతరువాత తిరిగి కామన్సుస్థవానికి పంపబడును. కామన్సుస్థవారు ఆలోచింపవలసిన ఆర్థికవిషయములు చాలా కలవు. కాబట్టి యీబిల్లునుగూర్చి ఆగస్టు 5వ తారీఖులలోపు గా వారు ఆలోచింపుదురో! ఆలోచింపకో! చెప్పటకు వీలులేదు.

మెక్సికో స్థితి

మెక్సికో పట్టణములో నున్న బెరాక్రజు జులై 10:—మెక్సికో పట్టణములో నున్న బెరాక్రజు రాయవారియగు సర్ లమోనెల్ కార్డెసు గారితో ముచ్చటించుటకు వెరాక్రజునుండి రియరు అడ్మిరలు సర్ క్రిస్టఫరు క్రేవరు గారు వెళ్లినారు. మెక్సికో పట్టణమునందలి బ్రిటిష్ రాయవారి కచ్చేరిని కాపలాకాయుటకు సేనకావలయునా? వద్దా? యను విషయమును ఆలోచింపుటకు వెళ్లినది అనుకొనుచున్నారు. నోనెలను పట్టణములోని తిరుగుబాటు వారు జెనరలు ఆద్రెగారి ఆధిపత్యము క్రిందకు ఆదలారాగో పట్టణమును ముట్టడించినారు. మెక్సికో దేశమునందలి పెద్దపట్టణములలో ఇది రెండవది.

హూవ్రాగారి రాజీనామా.

మెక్సికో పట్టణము జులై 9:—మెక్సికో దేశము యొక్క పరదేశ వ్యవహారములను జూచుచుండు మంత్రి కాంగ్రెసువారికి క్రింది విషయమును తెలిపెను:—క్రొత్త తాత్కాలికముగ ఏర్పరచుట జెనరలు హూవ్రాగారి దొరతనము వారు, తిరుగుబాటు వారితో రాయభారములు జరుపుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. హూవ్రా గారు వెనీడెంటు పదవిని వదలుకొనుట వలన దేశములో శాంతి కలుగుపక్షమున, రాజీయిచ్చుటకు వారు సిద్ధముగ నున్నారు.

ఆస్ట్రియా యువరాజుహత్య

బర్లిను జులై 9:—ఈహత్యగుర్చి లోకలో అంజీగర్ అనుజర్మను పత్రిక వోపావేశముతో ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. సెరాజెనో పట్టణములో జరిగిన హత్యలగుర్చి “ఏమిటబాబుచెప్పెదరు. ఈవిషయము న్యాయముకలుగ జేయవలయునని” ఆస్ట్రియా దొరతనమువారు సర్వయావారిని అడుగుపెట్టును, ఆస్ట్రియాకు నాగరక ప్రపంచమంతయు సాహాయ్యము చేయును. ముఖ్యముగ జర్మనీదేశము సాహాయ్యము చేయును.

ఆస్ట్రియా సేనలు.

ఆస్ట్రియా సేనలు సర్వియా, ఆస్ట్రియా సరిహద్దు ప్రదేశములలో కూడుచున్నవని సర్వియా ముఖ్యపట్టణ మగు బెల్ గ్రేడునుండి ప్యాసిస్ ట్రైన్సుపత్రికకు కంటివాడవచ్చినది.

హంలెకులకు శిక్ష.

హంలెకు ప్రోత్సాహపరచిన వారిని శిక్షింపవలసిన దని ఆస్ట్రియా దొరతనమువారు సర్వియా దొరతనమును త్వరలో కోరెనున్నారు సర్వియా ప్రాంతములనున్న ఆంగ్లేయులకును సర్వియనులకును గల సంబంధములకు ఆటంకకరములుగ నున్న శాసనములను తీసివేయవలసినదని కూడ ఆస్ట్రియావారు సర్వియావారిని కోరెనున్నారు ఒక ఆస్ట్రియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఇండియను ఇన్సురేక్షనును ఆపుట

లండను జులై 9:—డేరా ఇస్మాయిల్ ఖాను పట్టణము నుండి ఒక జమీన్దారు లండను ట్రైన్సు పత్రికకుటు వ్రాసిరి:—హిందూదేశము నందలి హృదయప్రాంతములలో జనసంఖ్య తక్కువగున్న ప్రదేశములనేకములు గలవు సింధునదికి కాలువలు త్రవ్వ ప్రస్తుతము ఊరకయున్న సారేవంతములగు భూములను నేదవ్వచేయ వచ్చును. సరిహద్దు ప్రదేశముల జనులు, ఇప్పుడు పట్టణములపై బడి దోచుకొని జీవింపుచున్నారు. సింధునది కాలువలుత్రవ్వ, వారికి భూమిని ఏర్పరచుపక్షమున వీరు దోపిడికృత్రి మానివేయుదురు. అందువలన సరిహద్దు రాష్ట్రములకు సహాయమునన్న పట్టణవాసులు నిర్భయముగ జీవింపుదురు. ఇదేవిధమున సర్ హరీజాన్ ప్రసాదు గూడ ట్రైన్సు పత్రికకుట్రాసి యున్నారు. వీరు చెప్పవచ్చుటల నవలంబించు పక్షమున భారతీయకూలీలు ఇతరదేశములకు కూలిపని కొరకు పోవలసిన అవసరముండదు.

ప్రత్తి వ్యాపారము.

లండను జులై 9:—ప్రపంచముయొక్క ప్రత్తిపంటను గూర్చి సర్ ఫార్లెసు మాకరాగారు పత్రికా ప్రతినిధికి ఇట్లు

చెప్పిరి:—ప్రత్తిపంట ప్రపంచముంతటను సరిగాలేదు. కలెక్టు, ప్లేగువలన ఇండియానుండియు, రాజీక్షయ విప్లవములవలన చీనానుండియు, యుద్ధమువలన బాల్కన్యరాష్ట్రముల నుండియు ఇంగ్లండుకు కావలసినంతవారి సమయికాలేదు. బ్రిటోలీ యుద్ధము, మెక్సికోరాజ్యవిప్లవము, దక్షిణ అమెరికాలో కాలసితి సరిగాలేకపోవుట, ప్రత్తిధగలు వెరిగిపోవుటవలన ప్రత్తి వ్యాపారము సరిగాలేదు. నాలుమరులు నానాటికి వృద్ధియగుచున్నవి. అందువలన నాలు కావలసిన దానికంటె అధికముగ తయారుగుచున్నది. ధరలు తగ్గిపోవుచున్నది. వర్తకులకు నష్టము సంభవింపుచున్నది. 1904 సం॥లో వలె గుడ్డలమిల్లులను స్వల్పకాలమే ఆడింపవలయు. దీనివలన కొన్ని అవకాశములు తీరును.

అఫ్ఘనియా స్థితి.

హేగు జూలయి 9:—ఎపిరసు క్రైనికులు కోర్కొపట్టణమును ముట్టడించినారు. దచ్చి ఆఫీస్థుల ట్రేడుముగ నున్నారు. వీరు వేలవకు వెళ్లుచున్నారు. అం హేగుపట్టణమునకు వార్త వచ్చినది.

కోర్కొలో యుద్ధము.

కోర్కొలో మూడుగోళాలు యుద్ధము జరిగినది. చిట్టచివరకు ఎపిరసు సైనికులు అఫ్ఘేరియా వారిని ఓడించినారు పట్టణము కలవరములేక నెస్టర్గిగ నున్నది. ప్రజలు ఎపిరసు సైనికులకు స్వాగతమిచ్చుచున్నారు.

టర్కీ—గ్రీసు దేశములు.

ఏథెన్సు జులై 9:—టర్కీదేశములో నివసింపుచున్న గ్రీసుదేశప్రజలకు టర్కీ చాఫ్ వెట్టుచున్నదనియు, ఆవిషయములో టర్కీ గ్రీసుదేశములకు ఉత్తరప్రభుత్వ తైరములు జరుగుచున్నవని యిదివరకు తెలుపుడినది. ఈవిషయములో టర్కీ పార్లమెంటువారు గ్రీకు దొరతనమువారికిన్నే హమును వెలుపు జాబును వ్రాసిరి. ఈజాబు గ్రీసువారికి సంకోచమును కలిగించినది. దీనివలన టర్కీగ్రీసుల స్నేహము పెంపొందగలదు.

ఉత్తర భూమియూత్ర.

లండను జులై 9:—స్టీఫాన్సు గారితో ఉత్తర భూమియూత్రకు వెళ్లినవారిలో కొందరి అంతు తెలియుట లేదని ప్రచురింపబడినది. అంతుచిక్కనివారిలో 1907 సం॥లో సర్వమున్నట్లు సాకిల్ టను గారివద్ద పనిచేసిన జేకాబ్రుజువరు జేమ్సు ముక్రే గారు, నాకిల్ టను గారివద్ద రెండు సంవత్సరములు పనిచేసిన డాక్టరు ఆల్ఫ్రెడ్ ఫార్బుసు మేకే గారును, ఫీపు ఆఫీసరుగ అండరుసను గారును గలరు.

“కమాగటూమారు”

వాంకోవరు జులై 8:—కమాగటూమారు స్టీమరులోని భారతీయులు తిరిగిస్వదేశమునకు వచ్చివేయటకు స్టీమరు ఖర్చులను, ఆహారమునకు ఖర్చులను, సనసహాయము చేయవలసినదని ఇదివరకు కెనడా దొరతనమువారిని కోరినారు. ఈవిధముగానే ఇప్పుడు వాంకోవరు పట్టణవాసులను దేశంకొన్నారు.

కూలివారి సంఘము.

లండను జులై 9:—26కూలివారిసంఘముల ప్రతినిధులు కలసి లండనులో పెద్దసభచేసి, 26 సంఘములను ఒకటిగా కలిపి వేయవలయునని తీర్మానించినారు. కూలివారిలో ఎక్కువమంది 26 సంఘములను కలపవచ్చునని ఆఫ్ఘిశాయపక్ష పక్షమున కలిపివేయబడును.

రూజువెల్సుగారు.

న్యూయార్కు జులై 9:—న్యూయార్కు పట్టణమునందున్న “ప్రోగ్రెస్సూపాస్టి” వారు న్యూయార్కు పరగణా గవర్నరు పదవిని అంగీకరింపవని రూజువెల్సుగారిని కోరినారు. వారందుకు నిరాకరించినారు.

పి. అండు. ఓ. కంపెనీవారి క్రొత్తస్థిమరు

లండను జులై 9:—పి. అండు. ఓ. స్టీమరుకంపెనీ వారు బోల్గాండు, అండు ఉల్ఫు కంపెనీవారిచే 18 నేల టన్నులస్థిమరును క్రొత్తగా చేయించుచున్నారు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

బక్సింగుమ్ము స్త్రీ వెన్న కేసు.

తిరువనంతపురము 9:—ఈ కేసులో చేసిన ఆపీలు యొక్క విచారణ నేడు తీర్మానం ఇచ్చింది. పబ్లిక్ ప్రొసెక్యూటరు సుబ్బయ్యగారు వాదించుచున్నారు. స్త్రీ వెన్న చనిపోవుటకు ప్రార్థనలు పంపియుండెనో ఆ నితియందే చనిపోయిన తరువాతకూడ యుండెనని వైద్యుల యభిప్రాయము. స్త్రీ వెన్న చనిపోయినప్పుడు కడుపులో తుపాకి లేదని కానియప్పుడు కనుపడుచుండినట్లు తరువాత వెల్లడైనది. నరనాశ్రయమువాదమును స్వీకరించుటకై సుబ్బయ్యగారు గన్నియో సంగతులను తెలియజేసిరి. శవముమీద కనుపడిన గుర్తులవిషయమై వ్యాఖ్యానము జేయుటకు ప్రారంభించినప్పుడు కోర్టు నిలిపివేయబడినది. బహుశః విచారణ రేపటితో ముగియ నచ్చును.

పార్వనాయకుని మరణము.

తిరువల్వేరి జూలయి 10:—పార్వనాయకుని నాయకులగు సామెతలమోగారు మృతిచెందిరి. పార్వనాయకుని మరణము స్వీకరించిన తరువాత వీరు వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచున్న నాయకులలో 20 సంవత్సరములు పాండ్యరాజుగు చందననవారి వంశీకులని చెప్పుదురు. వీరిని సాంఘికలందరు తమ నాయకులని భావించుచున్నారు. వీరు 1891 వ సంవత్సరము నెవ్రెంబరు 25 తేదీని జన్మించిరి. వీరికి ఎనమండ్రుగురు పిల్లలు. మొట్టమొదట హోలెలుకు అధిపతులను తుత్తుకుడిలోని సుప్రసిద్ధులగు పోరులును నగు జె. మోతాగారు వీరి వావ మరదులు.

రాజ్యప్రతినిధి రంగూను పర్యటనము.

రంగూను జూలై 9:—తమ పర్యటన సందర్భములో వీరి యేర్పాటుల సంకరించిరి:—

మొదటిదినము—వీరి నెదుర్కొని సత్కరించిన తరువాత, బర్మా ఎథ్నోజిటిక్ గ్రాండ్స్ లో సన్మానపత్రము సమర్పించబడును. ఈ గ్రాండ్స్ లో నచిత్రీకరింపబడిన భవనమొకటి నిర్మించబడును. రాజ్యప్రతినిధి పట్టణములోనికి జని శృంగారముగ నలంకరింపబడి వేరువేరు సంఘములవారిచే నిర్మించబడిన భవనములను లిలకించును. గవర్నరు మెంటు మందిరమున లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు మధ్యాహ్నము మొకవిందురాత్రియొక విందును చేయుదురు.

రెండవదినము:—దేశమును దర్శించుటగాని, మత్స్యరూపు సిలరీ పూలమునకు జండాలు సమర్పించుటగాని యుదయము జరుగును. మధ్యాహ్నము నదియొడ్డన నిర్మించబడుచున్న కట్ట దములని దర్శించును. రాత్రి వీడివలన గవర్నరు మెంటు భవన మందు విందునర్పబడును.

మూడవదినము:—ఈ దినమున దేశమును దర్శించును. లేదా పూలమునకు జండాలు సమర్పించును. మధ్యాహ్నము కొయ్యము కలస, యంత్రశాలలను దర్శించును. సాయంత్రము చెరువులయొద్ద నలంకరించిన దీపావళిని చూచిన తరువాత వీరు కలకత్తాకు బయలు దేరుదురు. మునిసిపాలిటీవారు ఇంగ్లండు లో పురాధర్మపులకు విందునర్పింప యాచారము. వీరికిని విందు చేయుట కాలోచింప బడుచున్నది.

రైలుక్రింద పడి చనిపోవుట.

కలకత్తా జూలయి 9:—కడచిన ఆదివారము రాత్రి గవర్నరుగారి స్వేచ్ఛలు రయిలు బరక్కురమునుండి గోలండ్లోకు వెళ్ళినది. ఈ స్టేషనులమధ్య రైలు రోడ్డును కనిపెట్టుటకై ముగ్గురురైలుకలకత్తా నెయోగించబడిరి. సాఫము! వీరి మీదనుండి బండ్లపోయి చనిపోయిరిని తెలియుచున్నది. వీరిలో కొకరు పానగతులో చనిపోయెను. తక్కిన యిద్దరు గోలండ్లోమొయిలు మీదనుండి పోయి పిమురగి, ఛాకధాస్త్రీ వనల మధ్య మృతిచెందిరి. వీరు రైలు రోడ్డుమీద నిద్రించుచుండగా రైలు పోవుట వలన పోయిరిని విచారించగా తేలినది.

నార యంత్రశాలలో సమ్మె.

కలకత్తా జూలయి 10:—కొందరు పనివారిడను పనిలోనుండి తీసివేసినందున ఛాక్కియందలి లారెన్సు నారయంత్రశాలలో నేతపనిచేయు 250 మంది సమ్మెకట్టిరి. పనినుండి తప్పించిన వారిని తిరిగి చేర్చుకొనుటకు వీరు కోరిరి. కాని మేనేజరుకు సమ్మెంపలేదు అందుచే వీరు సమ్మెకట్టిరి యంత్రశాలలో పోవటం సాగుటలేదు

చిట్టగాంగు రాజకీయ హత్య

కలకత్తా జూలయి 10:—ఆదివారమునా డిహత్య సందర్భములో పట్టుకొనబడిన నీలకాంత భట్టాచారియను విద్యాధిదేశ్కా అడ్డవనలు మేజిస్ట్రేటు వాడ్డెలుగారి యెదుట వెల్లడైనది. విచారణయగువరకు నితనిని కోర్టుయొందుచిరి. చిట్టగాంగులో యింట్లు శోధింపబడినప్పుడు దొరకిన ఒక యంత్రములోని సంగతులను గుఱువుచేయుటకై నితడు చిట్టగాంగుకు తీసికొనిపోబడినాడు. ఇతనిపే రంధులో నుదహరింపబడియున్నది. దీని నాధారము చేసికొని పోలీసువారు వారంటుమీద నీతని పట్టుకొనిరి.

సర్ విలియము మేయరుగారి పర్యటనము.

సిమ్లా జూలయి 9:—వీరు సిమ్లాలో 17 వ తేదీని బయలుదేరుదురు. జూలయి 19 మొదలు 21 వ తేదీవరకును, కలకత్తా 23, 24 తేదీలను, పరూలియా 25 తేదీని రంచి 26 మొదలు 28 వరకును దర్శించి 30వ తేదీకి సిమ్లా చేరుదురు.

హార్డింజ్ ప్రభువు రుగ్గుత.

సిమ్లా జూలయి 9:—హార్డింజ్ ప్రభువుకి నిన్న లండన్ లో శత్రువు చేయబడినది. ఈ మెజిస్ట్రేట్ గతులకు సంబంధించి, రాజ్యప్రతినిధికి నేడు తెలియవచ్చిన, సంగతులు చాల తృప్తికరముగ నున్నవి. ఈ మెజిస్ట్రేట్ చేయుటవలన నిన్న రాత్రి వీరు చేయవలసిన విందు జరుగలేదు. సర్ హార్డ్ కోర్టు బట్టరుగారు దీనిని పిటెనుషాక్ లో జరిపిరి.

ఇండియా కవున్సిలు బిల్లు.

సిమ్లా జూలయి 9:—ఈ బిల్లును ప్రభుసభవారు నిరాకరించిరి. ఈ విషయమై ట్రైబ్యూను ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఈ మిథ్యాసౌకర్యములను నిరాకరించినందు వలన హిందూదేశములో నత్వప్రియు నసంతృప్తియు వృద్ధిగాదు కాని వీరినే దేశమున కెక్కువ సౌకర్యములుగ నాలోచించు టోరి పక్షపు వారి యభిప్రాయమువలన నీయనంతుప్రీ వృద్ధియగును.” డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక.

ఈ బిల్లును భారతీయు లంగీకరించుచున్నను, దీని పద్ధతి యొక్కముగనే యున్నది. దీని నిరాకరణమును భారతీయు లపార్థముచేసికొందురు.

స్టేట్స్ మన్.

దీనినూత్రము సరిగలేదు. దీనిని సంస్కరింప నలవికాదు గనుక నిరాకరించుట ముందు.

ఇంగ్లీషుమను.

ఈ బిల్లుకు పట్టుకలసిన గతియే పట్టినది.

డెయిలీ న్యూసు.

దీనివలన హిందూదేశములో నుదేశముకలుగునని మార్గ ప్రభువు తలచుట చాలవంతము గొల్పుచున్నది.

బంగారీ.

ఈ బిల్లుతో బంగారీపత్రికకు మనస్కురించలేదు. కాని దీనిని ప్రస్తుతపుకవున్సిలు యేర్పాటుల పైని యభివృద్ధిగనే తలచుచున్నది. దీనిని నిరాకరించుట హానికరము.

పంజాబీ.

ఈ బిల్లు నెంతయో బాగుపరచుటకు కీలుండెను. కాని అట్టి ప్రయత్న మేమియు జరుగలేదు.

కెడిట్లు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలయి 9:—జాఫరుజాసబు మిథిక్ కేసు తిరిగి ప్రారంభమయి, హాస్సేను సోదరులలో భాగస్వామియగు హాస్సేను ఆల్ఫీనాత్యము బుధవారము మధ్యాహ్నమునకుపూర్తి యయ్యెను. తెగించి వ్యాపారము చేయుటకై బ్యాంకుసామ్య నుండి జాసబు మాడు వర్తకసంఘములకు వెల్లుబడి పెట్టెను. ఈ విషయమును ద్రష్టించగా జాసబు కోరికమీద రెండింటిలో హాస్సేను సోదరులకు భాగముండెననియు, వీరికి జమాఖర్చులు వ్రాసి వెల్లుబడితప్ప తనకేమియు ప్రమేయము లేదనియు, జాసబు బుతెగించి వ్యాపారము చేయుచున్న సంగతి అడిట్లకు తెలియకుండ చేయునదేశముతో నివి నెలకొల్ప బడినవినియు హాస్సేనలీ చెప్పెను. హాస్సేనలీ సోదరుడగు అహమదు మహమ్మదు భాయి తరువాత విచారించబడి జాఫరుకును హాస్సేను సోదరులకుండిన సందంధము గురించియు, జాఫరు వ్యాపారము గురించియు వైసాక్షి చెప్పినట్లుగనే నితడుకూడ తెలియ జేసెను.

బొంబయి జూలయి 10 — నిన్న జరిగిన విచారణలో ముగ్గురు విచారించబడిరి వీరిలో కె ఆర్ కామాగారు ముఖ్యులు

లు గోధుమల విత్తులు, వ్యాపారముచేయుటకు నేను జోసఫ్ గారితో మొదట భాగస్వామిగ ప్రవేశించితిని దీనిలో రూ 26000 లు నష్టము వచ్చినది. దీనిని మే విద్దరము చేరి సగము వహించితిమి. హాస్సేను సోదరులు కెడిట్లు బ్యాంకుకు చెక్కు పంపి జోసబువంతుసామ్య నిచ్చిరి. నేనున, జోసబును ఒక యేర్పాటుచేసికొని వర్తక సంఘము నేర్పరిచితిమి నన్నాల్ యించు వారందరికి జాఫారు జవాబుదారియందువని తెలియిని. సంఘముయొక్క సంబంధమును వదలుకొని నప్పుడరు. 21,6000 లు లాభము వచ్చినది. సంఘమునకుమించి వ్యవహరించు చున్నందున నేను శ్రద్ధవహించుట మా ని లి న ని వీర సామ్యమిచ్చిరి.

గిల్లనుగారి పర్యటనము

బొంబయి జూలయి 9:—ఇదివరలో తెలియజేసినట్లు గా మాన నీయులగు గిల్లనుగారు నిన్న బొంబయి వర్తక సంఘమువారితోను దేశీయ వర్తక సంఘముతోను కలిసి ముచ్చట్టించిరి. ఈ చర్యయంతయు బహిరంగముగ జరుగలేదు కాని తరువాత పత్రికలకు అధికారులు కొన్ని సంగతులు తెలియజేసిరి.

బొంబయి వర్తకసంఘము

ఈ వర్తక సంఘమున కధ్యక్షులగు మాననీయులగు మార్షలు రైడుగారి సంగతులు తెలియజేసిరి—బొంబయిరేవు ను వృద్ధిచేయుటకును వర్తకమును వ్యాపింప చేయుటకును బొంబాయికివచ్చు రైలువేటాలను వృద్ధిచేయుట చాల యవసరము. ఈ పాటలమీద జరుగుచున్న పనులు కొనసాగుటకై మరికొంత ద్రవ్యము కావలసియున్నది సామ్యులేని యెడల నీవనలు మానుకోవలసి వచ్చును మధరనుండి, అలి ఘుకు రైలువేయుటకు శాంక్షను చేయవలెను తరువాత కంపెనీల ఆప్తును గురించిన వివరణాంశములు కొన్నిటిని యుదహరించిరి.

దీనికి గిల్లనుగారిట్లు సమాధానమిచ్చిరి—

రైలువే నిర్మాణమున కింకను అదనముసామ్య వ్యయ వెల్లుట కందరు హర్షించుటలేదు. కాని అభివృద్ధిక వైర్యమును, నమ్మకమును కావలసి యుండుటయేగాక, సంగతిసందర్భములతో వ్యవహారమును ఫినాన్సుడిపాట్లవారికి నివేదించు కొనవలెను. రయిలువేబోర్డువారి రైలుమీద కావలసిన వానిని గురించి ప్రత్యేకము కొన్ని విచారణలు చేసిరి

దేశీయవర్తక సంఘము

వీరిసంగతులు తెలియ జేసిరి:—నోయలు పేటనుగారు చేసినపని కెంతయు నభినందించుచున్నాము పంజాబు దొర తనము సిమెంటు విషయమై యియ్యవలచిన స్వామ్యములను ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించ కూడదు. పంజాబులో ప్రత్తిపండించుట కేర్పడు అంతర్జాతీయ సంఘము విషయమై మా సమ్మతిని తెలియజేయుచున్నాము మధరనుండి, అలి ఘుకు రైలువేయక పోవుట వలన వర్తకమునకు చాల నష్టము కలుగుచున్నది.

తరువాత కంపెనీల ఆప్తును గురించి కొన్ని సంగతులు నూచింప బడినవి. గిల్లనుగారి సంగతుల కనుకూలముగ జవాబిచ్చిరి.

అసీబినెంటు బొంబయికి వచ్చుట

బొంబయి జూలయి 10:—నేడు మెయిల్స్ట్రీ మరుమీద అసీబినెంటుమృ దిగుటతోడనే హ్యూయర్వార్తకమగు స్వాగత మర్పించబడినది. ఈ మెను గెయిటీనాటక శాలకు తీసికొనిపోయి జనులు స్వాగతమొసగిరి. దిగ్విజ్ఞానసంఘములోని భారతీయులు అందమగు వెండికరండములతో నొక సన్మాన పత్రమునుంచి ఈ మెకు సమర్పించిరి. బినెంటుమృ సభలో ముచ్చటించిన తరువాత పోస్టలు ఎక్సుప్రెసులో చెక్కు పురి బయలుదేరినది

ద్వారక స్త్రీమరు

బొంబయి జూలయి 9:—ద్వారక అనుష్ఠీమరు రెండవ స్త్రీమరు సహాయ ముక్తరలేకుండ నేటి మధ్యాహ్నము మిక్కి డకు వచ్చినది. శనివారము పగలు 10 గంటలకు మెయిన్ గుడి సమాపమున చుక్కాను కొయ్య విరిగిపోయెను అప్పుడు సముద్రము చాల యల్లకల్లాలముగను నుండెను తీక్షణముగ గాలి వీచుచుండెను. పోరు బందరున కెదురుగ నుండినప్పుడు, లంగరు విడిచిపెట్టబడినది. గాలి భయమును గొల్పుచుండెను స్త్రీమరు వైభాగముమీద అప్పుడప్పుడు సీరిపోసిగాన చుండెను మధ్యాహ్నముగు సరికి ‘కాసారా’ కనుపడినది. పగములు పట్టుకొనుటకై ‘కాసారా’ లాస్కాను లీదిరి, ఆదివారము సాయంకాలము ‘కాసారా’ ద్వారక నీమ్మకొని పోవుట కాంభించెను

ఈని అర్థగ్రామక గ్రామ విడిపోయినవి తరువాత ప్రయత్నములు చేసి వేగముగా గ్రామక నివసములను కట్టించి వచ్చి లం గవేరి గ్రామములను గూర్చి చుక్కానుకు గొలుసుని పొందుటకై యత్నింపబడినది ఎవలెగకుండ మంగళవారము నానంతరము నాలుగు గంటలకు పని చేయగా విడి భూమియందు ఈ పనిజరుగుచున్నప్పుడు రెండవ యాగ్యగి నీటిలో పడిపోగా నెంతయో కష్టమువీడ తీయబడెను. తరువాత గంట కాయముల్ల ప్రయాణము చేసి బొంబాయి చేరినది.

మొయలు స్త్రీమరు

బొంబాయి జూలయి 10:—మొయలు స్త్రీమరు 5, 10 గంటలకు వచ్చినవని తెలియ జేయబడినది. 10, 10 నిమిషములకు టపాలు బయలుదేరినవి.

హైకోర్టులో శిక్షను రద్దుచేయుట.

బొంబాయి జూలయి 9:—బరోచి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్లాకు హెండరుసును పి.సి.ఎస్ గారింటిలో ఇగ్నాటసు ఫెర్నాండిజు అను గోవా దేశీయుడు వంటపనికి కుదిరి పనిలో ప్రవేశించునప్పుడు తన యోగ్యతాపత్రములను హెండరుసుగారి యొద్ద వాచుకొనెను. తరువాత పని మానుకొనినప్పు డితని యోగ్యతాపత్రములను దురుద్దేశముతో నవహరించినందున హెండరుసును 2 దినముల విడిఖలుచును 10 రూపాయల జరిమానాయును కాండెఫు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారివలన విధింపబడెను. దానివీడ మీరు హైకోర్టులో పిప్పించుకొనిరి. ఫెర్నాండిజు కొంతకాల ముండినతరువాత వెల్లిపోదలచి యోగ్యతాపత్రములను తిరిగి యిచ్చునగా హెండరుసును, హెండరుసు అభ్యయ, నింకొకనిని కుదుర్చుకొనునకు వెల్లినియ్యలేదు. కాని ఫెర్నాండిజు యింటికి వెల్లిపోయి సరస్వతి కట్టలనియ్యలేదని రోఫ్ పిల్లగారికి పిటిషను పెట్టుకొనెను. అప్పుడు హెండరుసును కాండెఫులో ఆసిస్టెంటు కలెక్టరుగ నుండెను. రాఫ్ ఫిల్లగారి యొద్ద కితడు హాజరుటకు సమ్మతించెను. శిక్షింపబడెను. వంటవాడు పనినుండి వెల్లిపోయినప్పుడు హెండరుసుగారు జిల్లాలో లేరనియు, వంటవాడు, తన చిరునామా తెలిపియుండలేదనియు, హెండరుసు సంగారు చెప్పుకొనిన సంగతుల నంగీకరించుటకు నిరాకరించి నందున రఫ్ ఫిల్లగారు తప్పుచేసిననియు, మీరు హెండరుసు గారిని యడిగిన ప్రశ్నములనుబట్టియే వీరివీడ నురభిప్రాయ ముండెనని తెలియుచున్నదనియు, వీరిని శిక్షించునప్పుడు న్యాయవిషయములను సరిగ విచారించలేదనియు వీరిపక్షపు న్యాయవాది వాదించెను. శిక్షించుటకు తగిన ఆధారము లేదని గవర్నరు మెంటు ఫిట్లడరు తెలియజేసినందున శిక్ష రద్దుచేయబడినది.

కరాచీలో రైలువే స్టాటుఫారములు.

కరాచీ జూలయి 9:—ముందు ముందిక్కుడ ప్రయాణికుల రాకపోకలు చాలవృద్ధియగును. ఇందువలన తగిన రైలు వేసాకర్లులు చేయుటకై కరాచీ ఫోర్టుట్రపు వారాలలో చించుచున్నారు. ఇక్కడ క్రొత్తకొన్ని స్టాటుఫారములు నిర్మింపబడును. మిలిటరీ రైలునడవనప్పుడు సామాన్యముగ ఆరురైల్వేక్కుడకు వచ్చిపోవచ్చును. ఈ యేర్పాట్లు జరిగిన యెడల ప్రయాణికుల రైలువే సాకర్లులకు సంబంధించినంత వరకు కరాచీరపు లోకములో నుత్తమయిన వానితో సమానముగ నుండగలదు.

కాలమానము

సిల్లా జూలయి 10:—మధ్యపరగణాలో వర్షముక్కి గంగానది ప్రాంతములకు, అహమ్మదాబాదుకు చుట్టునున్న దేశమునను హెచ్చినది. బంగాళోఖాతములో కలిగినమాపు తుపానుగ పరిణమించి ఒరిస్సాతీరము దక్షిణమున నున్నది. మధ్యపరగణాల వైపునకు బహుశః వ్యాపింపవచ్చును. బర్మా, బంగాళము, ఒరిస్సా, తూర్పుసంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య హిందూ దేశము, తూర్పు మధ్య హిందూ దేశము గిద్దరపకల్లు ము యొక్క పడమరను, స్థానికముగ వీరూరు, పడమటి సంయుక్త రాష్ట్రములు, తూర్పురాజపుతానా, హైదరాబాదు, మైసూరు, చెన్నపురతీరపు ఉత్తరభాగము నను, సర్వత్ర వర్షముకురిగినది. అస్సాము చోటానాగపురము పంజాబుకొంఠలు, కాశ్మీరము, బొంబాయిదక్కను, చెన్నపురికి ఆగ్నేయ భాగమునను కొన్ని జల్లులు పడినవి

నూతన —ద్విపకల్పముయొక్క ఈశాన్యభాగమున

వృత్తాంతములు

తెనాలి కాలాకా ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధి సంఘమున సంవత్సరము తెనాలి కాలాకా హైస్కూలులో నుపాధ్యాయులగు విన్నకోట వేంకటరంగారావు పంతులు డి.వి. గారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

ఘనతపసింపిన శ్రీచన్న పురి గవర్నరుగారు గోదావరి జిల్లాలో రాగల నవంబరు కడపటివారమున పర్యటనము గావించురని తెలియుచున్నది. యధాప్రకారము విజ్ఞాపనములు, రయితుల డిప్యూటీమేజర్ మొదలగునన్నియు జరుపుటకు యత్నములు చేయబడును.

నరసింహస్వామి తాలూకా క్రొత్తకోట గ్రామములోను, ఆనంతపురము జిల్లా కల్యాణమ్మనందును; ఆత్మకూరు ఉన్న తపాల కాలయందును, రంగూనులోని ఆంధ్రమహాజనసభ వారితలనను, బొబ్బిలి మహారాజగారివలనను, బార్డిసాన్స్ భామునియొక్కయు, హర్దింజి ప్రభువుయొక్కయు జన్మ దినోత్సవములు బహువైధనముతో జరుపబడినవి.

పోస్టాఫీసులు చేయుపనినిబట్టి దేశముయొక్క నాగరకమును కనుగొనవచ్చునని, అమెరికాదేశపు గ్రంథకర్తయగు ఎమర్సను గారు వ్రాసిరి. దీనికి తార్కాణముగ ఒక అచ్చుతమగు సంగతి తెలియజేసినది. 1870 సం॥ 23 వ తాగీఖన విటర్బూ పోస్టులో వేసిన బాబు రోములోనున్న చిరునామాదారుకు మొన్న మొన్ననే చేరినది 44 సంవత్సరములు జరిగినను బాబు చిరునామాదారుకు చేరుట, పోస్టాఫీసు పద్ధతుల అద్భుతమును వెల్లడింపుచున్నది.

నోబెల్ అను జర్మనుదేశపు ఇంజనీరు క్రొత్తగ ఒక విమానమును చేసినాడు. ఇప్పటి విమానములవలె యిది ధ్వని చేయదు. 3000 అడుగుల ఎత్తునకు పోయినతరువాత క్రింది వారికి ఆగపడదు. ఈ విమానమునకు కాకిబంగారముతో రెక్కలు అమర్చబడినవి. విమానములోనివారికి తలుపు తెరవకుండ గనే కాకిబంగారు రెక్కలగుండ చుట్టుపట్ల జరుగుచున్న సంగతులను చూడవచ్చును. ఈ విమానము బహు నిష్ఫలవలన తగులబడదు. కాకిబంగారముతో చేయబడుటవలననే యిది కంటికి ఆగపడదు.

కమాగటామారుస్ట్రీమరులో కనడాకు వెల్లిన భారతీయులను, కండా ఇమ్మిగ్రేషను కాభివారు దిగనియ్యలేదను వార్తను విని పర్ హెచ్. బాస్ ప్రెసుగారి క్రిందివిషయములను టైముస్పత్రికకు వ్రాసిరి. ఇండియా నివాసయోగ్యముగు భూమి 200,000 చదరపుమైళ్లు గలదు. ఈభూమి యిప్పుడు కేవలము నిర్జనముగనున్నది. ఇండియాయొక్క వైశాల్యము మొత్తిమీద 1880000 చదరపుమైళ్లు. ఇందు 5/2 వంతులలో చదరపుమైళ్లు ఒకటికి నూటికికెక్కువ జనసంఖ్య గలదు. కొన్నిప్రదేశములలో చదరపుమైళ్లుకు 25 మంది కంటె తక్కువజనులు గలరు. ఇండియాలోని 3 వంతుల జిల్లాలలో, స్వదేశ సంస్థానములలోను చదరపుమైళ్లుకు 200 కు తక్కువ జనులున్నారు. జిల్లాల మొత్తము సంఖ్యయందు నాలుగవ వంతులో మట్టుకు చదరపుమైళ్లుకు 200 మొదలు 500 వరకు జనులున్నారు. ఫోర్ట్కోరిలు, వర్తకము విరివిగయున్న జిల్లాలలో కూలీలు లేక అవధగనున్నది. కావలసినంతమంది కూలీలు లేక పోవుటవలన దేశమునకు విశేష భననప్రము సంభించును. కాబట్టి ఇండియను కూలీలు ఇతర దేశములకు వెళ్లుట మాని దేశమునందలి నిర్జనప్రదేశములకువెలి సేద్యముచేసి జీవించిన వాగుండును. హిందూదేశము జనసంక్రమణ దనుమాట కల్లయని టైముస్పత్రిక వ్రాసినది.

డిప్టీ యను పేరెట్టు కలిగినది?

భారతీయునికి రాజధానిగనుండు నగరమునకు డిప్టీ యను పేరు పెట్టుమొదట పెట్టు కలిగినదనుటకు గురించి సిఫ్ రిపోర్ట్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ విషయమున సాంప్రదాయమును పురాతనకర్మయొకటి కలదు. ప్రాచీనకాలమందు డిప్టీనగరమును నూతనముగ నిర్మించు నకసరమున శంకుస్థాపనముగ నొక యిసుపకూమును భూమియంద దిగవేసెటల అప్పుడు రాజ సమక్షమందుండు పండితులందరు రాజుతోసట్లవరి “ఓరాబా, ఇప్పుడు నీవు స్థాపించిన కూలము తన సకాగ్రమున భూగోళ

మునంతయు మోయుచున్న యాకేమరీ స్ఫురించినది. ఇది నిశ్చయము” ఓట్లు చెప్పినన, సంతకు స్వభావముకలవాడగుటచే రాజునకీ మాటయందు నమ్మకము కలుగక, మిషనరము నిజమనుటకు నిదర్శనమేమోయని విమ్రలను బ్రక్షింపెను అంట నావిద్యాంసులు కూలమును ఎదుటకు దీయించిరి అప్పుడు దానిక్రింది కొయింపు రక్తముగపడె, రాజు నిష్ఠుండుడయ్యెను అదియందే గారి వాక్యములను విశ్వసించునకు సిగ్గుపడి, మరల కూలమును యధాస్థాన మంద్రుంచవలయునని మంత్రవిద్యలగు నా ప్రావ్యుత్తములను బ్రార్థించెను. కాని యిట్లుచేయుట దుష్సాస్థ్యమయ్యెను. పనివాండ్రెంత ప్రయత్నించినను కూలము నిశ్చలముగ నిలువక, ‘ఢిల్లీ’ గనే అకగా వరులుగనే యుండెను. ఆకారణమువలన నీ నగరమున కప్పుటి మండియు ‘ఢిల్లీ’ యనుపేరు గలిగెను. దీనినే తర్వాత ‘ఢిల్లీ’ యనుచు వచ్చిరి.

కపటగురువు అంతరాస మొందుట.

కలకత్తా నగరములోని కొలొత్తొలా భాగమందుండు ముద్రియపట్టిలో నివసించు మమ్టాజ్ అలీయును సంపన్నుడగు మహమ్మదీయుడు చాలకాలమునుండి అనేక రుగ్మతలవలన బాధపడుచు నున్నాడు. వెనుకటి బుఫవారము నాడు సన్యాసివేషమును ధరించియుండిన యొక డిక్షని యింటకి వచ్చి తా నొక గురువుననియు సమస్త రోగములను మహిమ చేతనే కుదుర్చు శక్తి తనకు గలదనియు నీతనితో జెప్పెను రోగములకు చికిత్సచేసినందుకు దనకు ప్రతిఫలమేమియు వలదనెను. ఏమియు బుచ్చుకొనకుండ మానకొటికి నుపకారము చేయుటకై ప్రత్యేకముగ నితని దైవము నియమించెట. అట్లు చెప్పచు తనయొద్దనున్న కుండ నొకదానిని బయటికిదీసి దానిలో గొన్ని మూలికలను వైచెను. డెబ్బదియైదు రూపాయలు కాగితముతో చేర్చెను పొట్టుములుగ కట్టి తన యొద్దకు తీసికొని రమ్మని యాగృహమునకి చేర్చెను. కంచకుడని యెరుగక యాతని మాటలను మమ్టాజ్ అలీ పూర్వముగ నమ్మియుండెను. కావున, లోనికిపోయి రూపాయలను పొట్టుములు కట్టిపెట్టినది సన్యాసిచేతికిచ్చెను సన్యాసి యారూపాయల నందుకొని, తనచేతులను కుండలో వైచినట్లుగపడెను. తర్వాత దానిని బోర్లించెను. పిమ్మట నొకమైనపువ్వుని వెలిగించి కుండవైచుంచి, తాను నేర్చిన కొన్ని మంత్రములను దీపము వెలుగునంతకాలమును ?ించుచుండుమని రోగికిజెప్పి గంటలో తిరిగి వచ్చెదనని వెదలి పోయెను. దీపమారిపోవు వరకును రోగియట్లే జపించుచుండ, తర్వాత చాలవేళవరకును సన్యాసిరాక నెయరు చూచుచుండెను. ఎంతకాలము నిడివించినను, అమహాత్ముడు రాదాయెను. కొన్నిగంటల తర్వాత ననమానము కలిగి కుండనదీసి పరీక్షించిరి. డెబ్బది రూపాయల పొట్టుములకును బదులుగ డెబ్బదియైదు ఆర్థణా పొట్టుములు దానియందు గనుపడెను ‘గురువు’గాలేన బాద యావరకును దెలియలేదు. సమాశః ఈగురువెనడో గారడివాడుగ నుండి, తన హస్తలాభముచే రూపాయ పొట్టుములకు బదులీ యర్థణా పొట్టుములకు కుండలో దెట్టియుండ వచ్చును. ఈతనిపై క్రిగ్యదును జేసియున్నారు

వృత్తాంత లేఖలు

[మా విశేషకుంసనందనుండి]

కాకినాడ నార్తల్లు.

తోపల్లి నాగభూషణంగారి కిరణము.

కాకినాడ జూలై 6:— కాకినాడ తాలూకా సము అక ప్రంతు యనస్పెక్టరువాగు తోపల్లి నాగభూషణముపంతులు గారు, కడపిన నెల 29 వ తేదీన కిక్కిరేపిలుయిరని తెలిశుజేయుట కెంతయు విచారించుచున్నారు. మీరు కొంతకాలము శ్రీ పితాపురం రాజాధారి కాలేజీలోను, కొంతకాలము ముద్రి ట్రయినింగు కాలేజీలోను, ఉపాధ్యాయులుగా గాంతకాలయెడల నెక్కువ ప్రేమాస్పదము గలవాడై తగురితిని బోధించుచుండెదవారు. కొలదికాలము క్రిందటకే కిరి నాగ్యతా విశేషములను బట్టి స్కూల్స్ సబు అసిస్టెంటు యనస్పెక్టరు పదవికి గామచంద్రపురం తాలూకాకు నియమింపబడిరి. వీరీకాలములో చాలమందికి బోధనాస్కూల్లో ఉన్న గములిచ్చి యేవిధముయన కొంత తేకుండగా గానాడి కిరి కాలములో ఉపాధ్యాయులను మిక్కిలి యాదరముతో జూచుచు బోధనా పద్ధతి మొదలయిన వానిని కడునెమ్మ గా బోధించుచుండెదవారు. వీరి కాలములో రామచంద్రం తాలూకాలోని స్కూల్స్ చాల అభివృద్ధి పడెనది. ఇండాగా మీరు కాకినాడ తాలూకాకు ప్రావ్యుభు చేయఁ న అయినను వీరికి గోదావరిజిల్లా స్కూల్స్ అసిస్టెంటు యనస్పెక్టరుగ పోవుటచే చాల సుఖోపించితిమి. పిమ్మట వీరి ఆరోగ్యము నెడి క్రమేణ అచేతిలో కురుపు బహులదేరి చివరకు మృత్యువుపాలైరి

పల్లెకొమ్మిడి వార్తలు.

(ఒక విశేషపు యొద్దనుండి)

కాలమాసము.

పల్లెకొమ్మిడి జూలై 1:—జూన్ 22 తేదీనుండి వచ్చు మా రంధ్రము నూర్చుకొని కడమియ్యకండ వరుసగ మూడు దినములు ధారాపాతముగ గురిసినది. అందుచే వడ్డవిత్తులు తుట్టి చెడిపోవునని జనలు భీతిల్లుచున్నారు. నాలుగు దినములనుండి నూర్చుభావానునిదర్శన మగుచున్నది. కాని, ప్రతి సాయంత్రం మందును అంజన మనంత మేఘరాసులచే నావృతమగుచున్నది.

శ్రీ రాజావారి వారికాపాతకాల.

ఈ వత్సరము కర్కాశక శ్రీవిద్యాభివర్ధన సంఘము వారిచే నొనర్చబడిన పరిశీలన మా వారికాపాతకాలయందు నాలవశ్రేణిలో జడవుచున్న వారికలలో నాడుగురు ఆ పరిశీలన గట్టిది. అందు మియాల బాలాంబ మొదటితరగతి యందున, బి. ఎస్. అభిలాండుర్, బి. వేంకటరత్నమ్మ, బి. నీతిమ్మ, రెండవ తరగతియందును గృతార్థులయి రని తెలుపటం కెంతయు సంతసించుచున్నాను. ఇదివర కీపాతకాలయందలి వారికలచే నిట్టి పరిశీలన గట్టించియుండలేదు. ఆయినను హెడ్డుమాస్టరు పుల్లయ్యపంతులుగారు అత్యంత శ్రమ దీసి కొని వారికలకు హెచ్చరిక గలుగజేసిరి. ఆరుగురు కట్టునపుడు నల్వరు డేలుటయే యబ్బుగము. పూర్వమువలెగాక, పుల్లయ్య పంతులుగారు వచ్చినప్పటినుండియు పాతకాల యతి మనోహరముగనున్నది. నూతనపద్ధతులతోడ విద్యగఱపబడుచున్నది. కట్టు పనులు, అధికలు, చిత్రలేఖనము, ఆటలు సంగీతము మున్నగునవి నీ పాతకాలయందలభ్యుత్సాహముతోడను, శ్రద్ధతోడను, గఱపబడుచున్నవి.

శిశువారుగారు

ఈ యెట్టేలు కొద్ది ఆఫ్ వార్డుసువారి పరిపాలనలో నున్న కాలముననె, గవర్నమెంటు రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు పదవి యందున్న వడ్డిపర్తి వేంకట రమణయ్య పంతులుగారు శిశువారుగ నేమింపబడిరి. మొదట వీరికి 80 రూపాయలే జీతము ల్గలిగింపబడెను. కాని, యచిరకాలములోనె, వీరిచాకచక్రమును బుద్ధివశలయిన శక్తిసామర్థ్యములను గాంచి, రూ. 100రూపాయలకు ప్రామాణము చేసిరి. వీరికి గత ఏప్రిల్ 27 తేదీతో గడవు గడచి మరల యథాసాధమును జేరుకొనవలసి యుండెను. కాని, వీరిని శ్రీరాజావారు వీడెనొక్క, గవర్నమెంటువారివ్రాసి పరి రెండేండ్లు కాంక్షను జేయించిరి.

ఆమలాపురం వార్తలు.

ఆమలాపురం జూలై 7:—మృగశిరా ప్రవేశమై యొక మాసమైనను గ్రీష్మము నొసపూయగనున్నది. వర్షములు కురియుటలేదు. జన్మస్థానసమీపమున మెండగి వర్ష పాత ముండుటచే గాబోలు గోదావరికి వడ వెల్లువైనప్పుచున్నది. గాలియు మిక్కిలి తీవ్రముగా వీచుచుండుటచే నీటిపై రాజ మండ్రకి బోవు పడవలపై బోవుటకు ప్రయాణికులు భయపడుచున్నారు.

బోర్డు వ్రాసాములు.

మాపురమునను బోర్డు వ్రాసాములునందు గత రెండు సంవత్సరములనుండియుతగిన యుపాధ్యాయులలేక స్కూలు ఫైనలు పరిశీలన చదువు విద్యార్థులకు ననువగు బోధన జరుగుటలేదు. ప్రధాన సహాయాధ్యాయుడగు వెనుమర్తి వెంకట్రామయ్యగారి ప్రభావితముచే నీసంవత్సరము స్కూలు ఫైనలు పరిశీలనయిన మా హైస్కూలు విద్యార్థులు వెక్కిరింప నిండ్రి ఘనం దసామాన్యగౌరవమును బొందగలిగిరి. చరిత్రయు, ప్రకృతిశాస్త్రమును బోధించుట కుపాధ్యాయులు బోర్డువారి కింకను సమకాలలేదను తెంతయు విచారణయియెను. ఈవిధమున నింకాధికకాలకష్టముచేయక బోర్డువారు శీఘ్ర కాలమున నుపాధ్యాయులు నియమింతునని నమ్ముచున్నాము.

ఒకవింత.

మా గ్రామమున నెడెనిమిదేండ్లనుండి వ్రాసాములలో నుపాధ్యాయుడుగానుండి మెప్పువడసిన తినికెళ్ల శిశుయ్య గారు గడిచిన జూన్ నెలలో తమ యర్హతగ్రామముకు నయినాపురమున నుండగా నొక నా డిడయనున దేహపాద కయి బయటకుబోయి తిరిగి యింటికి రాలేదట. వారు నేటి కిని వెక్కిరింప నున్నారో బాడతెలియదు. ఆయన బంధువులు వికే శ్రమ కొన్ని వెదకుచున్నారు శిశుయ్యగారికి కొన్ని దినములనుండి మతి నాంచల్యమును బొంది యున్నట్లు వినుచున్నాము

మునసుమకోర్టు.

మాకు క్రొత్తగా నియమింపబడిన అడిషనల్ మునసుమగారి విషయమై తెనాలిలేఖకుడు వ్రాసిన బాలులను జదివి ప్రప్రథమమున కొంత దిగలాందితిమి. కాని యాబాలు పంతులవారి గుణముల విపరీతముగ వ్యక్తీకరించిన దనుటకు సందేహములేదు. వారు రాగానే మా యూరి క్లబ్బులో మొదలుగా నుండుట కంగీకరించి తమంతట తామే చేరినారు. వారి సోశియలును సోహార్దుమును క్రమక్రమమున వెల్లడి చేయుచున్నారు. తెనాలి వా రేమనుకొన్నను పంతులువారు మా పురమున నున్న కాలమున ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రు లగుటకు బ్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాము.

వీడుకోలువిందు.

మాపురమున ప్రెసిడెంట్ డిప్యూటీ మునసుమగారున్న టి. రాజా రామరావు టి. యే., టి. యల్. గారు రాజమండ్రి టెంపిలారే సర్పార్డి నేటు జడ్జిగా నియమింపబడిరి. వారు న్యా యాధికారిత్వమున నెటలున్ను మిక్కిలి మంచివారు. వారి కడ బరిగలిగిన నెకరిని నేనాడును బరువవాక్యములాడి మనసు నొప్పింపలేదు. అభియోగముల పరిష్కారము విశేషముగ గను పగుపవలెనని కుతూహలము రావుగారికి మెండు. అధికార కా రణ మున కొందరివలె రాలగారికి గవ్వములేదే దక్షిణ హిందూస్థానమున విద్యా విశారదుడని ప్రసిద్ధి గాంచిన టి. గోపాల రావుగారి కుమారుం డగుటచే నిట్టియోగ్యత సహజమే యగును. శ్రీరావుగారు మా పురమున విడిచిపోవ నున్నందున పురజనలందరును, యిజ్జూరి అయ్యన్నగారి మేడవయిని నిన్నటి సాయంత్రము వీడుకోలువిందు నొసంగిరి. మంగళ ద్వారముతో నావింసి శోభాయమానమై వచ్చి గాంచిరి. పురముననుండు నాద్యోగస్థులను తదితర వైద్యులను ఘృణులను సగౌరవముగ రావుగారిని వీడ్కోల్పిండ్రి శ్రీ రావు గారి యున్నతోద్యోగమునందు మునుపటికన్న నెక్కుడగు ప్రజామరాగమును బడయ బ్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాము.

జూబులు.

కొండలుమారు సంతకములులేని వ్యాసములను ప్రకటన నిమిత్తమై పంపుచున్నారు. సంతకములులేని వేవియు ముద్రింపబడవని తెలియజేయుటకు చింతిలుచున్నాము. సంతక ముచేయవలయుననుట మాబుజువు నిమిత్తముకాని ప్రకటన నిమిత్తముకాదు. లేఖకుల యాప్తములేనచో వేరు ప్రకటింపబడవు. ఆ. ప. సం.

I

ఆంధ్రోద్యమము—ఒక విన్నపము.

అయ్యా, ఆంధ్రోద్యమ మంద్రరాష్ట్ర ప్రశంసతో నారంభమయ్యె ననుట కెవరిని సంశయముండకూడదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశంసయే ఆంధ్రోద్యమము. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశంస లేని ఆంధ్రోద్యమము కేవలము వైతస్యములేని మానవశీరము. వైతస్యముండిన గదా శోరాంతర్యాగములు వానివాని విధుల నెరవేర్చుచు మానవుడు సుఖమును గలుగజేయుచున్నది! అట్లనే భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రముండినగాని, ఆ జాతీయ జీవన పరీక్షాబొంది జాతికంతకును సౌఖ్యము కలుగనేరదు. ఈ తత్వాత్మకమును గ్రహించినవా రందరు భాషాది వ్యత్యాసములబట్టి రాష్ట్రవిభజన మానశక్యమని నొక్కి వక్కాణించుచున్నారు. చివర కిదివయములే ఆనీబీనెంటుమృగారు సుప్తముగా చెప్పియున్నాడు. ఇక నైన నీదెవ సందేశమును గ్రహించి మన సోదరులు వ్యతిరేకాభిప్రాయముల కెలిబుచ్చు కుండురుగాక! భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనను పాలకులకును, పాలితులకును న్యూ విధముల సౌఖ్యదాయకము. ఈ సవినాంధ్రజాతీయ సంఘటనము ఆధ్యాత్మిక గమనముగాని కేవలము మానవ నిర్మితము కాదని ప్రతిమాంతుడును గుర్తించవలెను. ఈ తత్వ రహస్యమును గ్రహించిన మానవుడు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశంస కడ్డపడడు. ఈ శీలము వైవసందేశము. కావుననే ఆంగ్లేయ రాజనీతిజ్ఞులు హార్డింజి, కర్జన్, హోల్డెరు నెస్సు, మున్నగు ప్రముఖులు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన మానశక్యమని నొక్కి వక్కాణించియుండిరి. మనలో కొందరు ఆంధ్రరాష్ట్ర మేష్టరు టావశక్యమని నమ్మి యొప్పుకొందురుకాని యా ప్రశ్న సాఫల్యము కారణమున వెదకలేరి కారణము వేరొకటి లేద చల్లని పన ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారికి మన కష్ట సమూహుల నివేదించుటయే దీని సఫలీకృతమగు కారణము

అకలియగునపుడు తల్లివైన అడిగినగాని నెట్టదు. అకలి అయిన దను బాస ముదయించినది తుదాధ నివారణచేయవలెను తుదాధ నివారణార్థమై యింత ఆహారమును వేయవలెను లేకున్న బాధయెక్కువై కొంతకాలమునకు కుడిలోనున్న మాంసము, ప్రేగులు, రక్తము మున్నగునవి దశించి శరీరము డీజించి శల్యగతావస్థ మైయుండి వ్యర్థముగా నేలరాలును అట్లనే భాషనుబట్టిగాని, దేశవిభాళమును బట్టిగాని, ప్రజాసంఖ్యనుబట్టిగాని, ప్రభుత్వమువారికి మనముచెల్లించు కిస్తుమొత్తమును బట్టిగాని, మనజాతిలోగల మతిసాంఘిక కట్టుబాట్ల ననుసరించిగాని, ఆచార వ్యవహారములబట్టిగాని, పూర్వపు బొప్పిత్వవిశేషాది చరిత్రప్రభాళిని బట్టిగాని, ఆంధ్రరాష్ట్ర మవరసమని మన ప్రభుత్వమువారికి నివేదించి ప్రార్థించినగాని మనఆంధ్రజాతి యింకను హీనస్థితికిబోవునని నానమ్మకము కావున ఆంధ్రమహాజనులారా! మీలో అభిప్రాయభేదము లుండుకొని కాలము వ్యర్థపుచ్చక సత్వరంబున మీరందరు ప్రభుత్వమువారిలో ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మవరసమని మొరలిడుడు. అప్పుడు మీకోరిక నెరవేరును.

చట్టి నరసింహారావు.

II

ఆంధ్ర చంద్రోదయ సమాజము-పల్లెకొమ్మిడి.

అయ్యా, చేపూరు సింహాచలం పంతులు కర్దిపర్తి కాలచంద్ర శేఖరరావు పంతులుగారును వతికొండలును గలనీ గతవత్సరమున వై వేదన నొకసమాజము నీగ్రామమున స్థాపించిరి అత్యధి దిదివాటి వృద్ధిని గాంచుచు సుమారు పదిమాసములు దనుక నిరాశంకముగ బనిచేసినది. అందు నాలుగు వందల యాంధ్రాంగ్లేయ పాత్రిములును, బీరువ, మద్దెల, హోల్కొ యము, జెంచీలు, బల్లలు, కుర్చీలు, మున్నగు సామానులకు గొన్ని గలవు. అందు అన్నియుగాక గొన్నిమాత్రనే సమాజస్వంతములు. సమాజమునకు సుమారు 15, 20 రూపాయలు శాశ్వతపు చందాల మూలముగ గూడవచ్చుచుండెడివని తెలియుచున్నది. ఇన్ని పాత్రిములును, ఇన్ని వస్తువులును, నీమాత్రపు రాబడియు గల యీసమాజ మొక్కవర మాడు మాధముల క్రింద నిలిపి వేయబడుట మిగుల నాశ్చర్యము గొల్పుచున్నది. అట్లు నిల్పివేయుటలో కార్యదర్శిగారి యొక్కయ, కార్య నిర్వాహకపు సభ్యుల యొక్కయ, యుద్దేశము విచారణీయము. సమాజ మిప్పుడెచ్చట నున్నది యు, నెట్టి సిలియందున్నదియు, నెవరి పాలనక్రింద నున్నది యు, గూడ తెలియకున్నది. ఎట్టి ఘన కార్యముల కైనను, నెట్టి వానిచే గావింపబడు చున్నను, అనివార్యములగు విప్లవములు తలగించుట సహజమే. ఆయినను, అట్టి విప్లవముల యందు శ్రేష్ఠ సాహసముల తోడను, పూనిక పట్టుదలతోడను బని చేసి తానంకల్పించిన కార్యము సాంతముగ నిర్వహించుటయే యుత్తమ పురుష లక్షణము. ఈ కార్యనిర్వాహకపు సభ్యులపాలనలోగూడ నే వేనియొక్కట్లులు సంభవించి యుండును. అంతమాత్రముచే మీరు వెనుకంబ వేయదురా! ఎట్టివిషయాలకు లోనై సమాజ మిట్టి దుస్థితికి వచ్చెనోయట్టి విషయాల నెల కార్య నిర్వాహకులు సభ్యులందరకు తెలియజెప్పి, వానిసహాయమున, దృఢించి వేయబ్రయత్నించు భారమువారిపై నుండ వాట్లువేషించు తెంతయు శోచనీయము. ప్రతిగ్రామము లందును, పుస్తకభాండాగారములు, పతనమందిరములు, గ్రంథాలయములు, మున్నగు నవి స్థాపించి, భాషాభివృద్ధికి పంపురు, పలువిధముల బాట బడుచుండ, నిదివర కే స్థాపింపబడియున్న యీయొక్క సమాజము నందరింప జాలమని విముఖులగుట ఆయుక్తము. కార్యదర్శిగారో, కార్య నిర్వాహకపు సభ్యులారో, సమాజాధ్యక్షులారో, యీనాక్రింది ప్రశ్నలకు సదుత్తరముల నొసంగుచు నీసమాజపునరుద్ధారణమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు:—

- 1. సమాజ యుద్దేశములెయ్యవి? 2. అంతెన్ని యూరణమునకు జేబడినవి? 3. కార్య నిర్వాహకపు సభ్యులెందరి? వారెవరు? 4. సమాజమునగల పాత్రిములెన్ని? 5. సమాజమునగల సామానులెయ్యవి? అందులో సమాజ స్వంతములెయ్యవి? అవియెవ్వరి పరిమన నున్నయవి? 6. సమాజమున నిలవ యున్న ధన మెంత? అది ఎవరియొక్కమంన నున్నది? 7. సమాజమిప్పుడెక్కడనున్నది? లేనేలేదా? 8. లేనియెడల దాని సామాను లేమయినవి? 9. ఈ సమాజమును మరల నందరించు నుపాయము లెవ్వియునులేవా? లేక అట్లేరును బ్రయత్నింపలేదా? 10. పునరుద్ధారణముచేయుటకు మన కర్తవ్యముకాదా? అట్లు జేయనేరైన బూతుకొనెదరా? అట్టివారి పత్రికామఖమున బయలుదేరెదరా?

భాషాభివ్యాధి.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

Irish Home Rule.

Situation in Ulster.

The Arms Seized.

LONDON July 9.—The Arms seized in Londonderry consist of 200 rifles and ammunition. Volunteers were hastily mobilised to prevent the seizure, but Police reinforcements had been sent out, trouble having been anticipated.

London Papers' Stories of Seizures.

The Daily Telegraph, publishing a telegram from Belfast and other papers declare that the stories which have appeared in some of the London papers of the landing of 50,000 rounds of ammunition by ten Belfast professional gentlemen dressed as coal-heavers, also of landing of forty machine guns, are ridiculous myths.

Another Seizure of Arms.

Customs Officials to-day seized on steamer 240 cement sacks filled with cartridges.

Strengths of the Parties.

In the Commons Mr. Birrell announced that the Nationalist Volunteers numbered 132,000 men and Ulster Volunteers 85,000.

Ulster Unionist Meeting.

Ulster Unionists have issued a statement in Belfast that to-morrow's meeting of Ulster Unionist Council will be held as the meeting of a Provisional Government as it will thus have wider powers.

Details of the Statement.

LONDON July 9.—The statement issued by Ulster Unionist Council proceeds to give the preamble of a Provisional Constitution, the object of which it declared to be the exercise of all powers which the withdrawal of direct Imperial Government from Ulster will render necessary for the maintenance of peace, order and good government and the laws now in force and for the protection of the people's liberties. Such powers can only be exercised in allegiance to the King for the purpose of preserving Ulster as an integral part of the United Kingdom. The authority of the Irish Parliament will not be recognised in Ulster.

Captain Craig's Apprehensions.

Reading the statement to the Pressmen Captain Craig added that the situation was as black as could be. Ulster Volunteers were now over hundred thousand strong, and they would enter any further forward movement with the same confidence as in the past.

Ulsterite Preparations for 12th July.

LONDON July 9.—Deep anxiety is again being experienced regarding the Ulster problem. Ulsterites are making very active preparations for the 12th July, and are forming in Belfast mounted corps of Police which is being armed with ball cartridges.

Reception to Sir E. Carson.

Sir Edward Carson who lands at Belfast to-morrow will be met and escorted by four hundred Volunteers with fixed bayonets.

The Amending Bill

LONDON, July 9.

The House of Lords has concluded the Committee stage of the Amending Bill. The third reading will be taken on the 14th Inst. The Bill will then be returned to the House of Commons. It is doubtful whether the latter will deal with it before August 5th owing to pressure of financial business.

Parliament in Session.

Finance Bill Discussion.

Guillotine Proposals Accepted.

LONDON July 9.—In the House of Commons a proposal to guillotine the Finance Bill was accepted by 235 votes to 175.

Cabinet Surprised.

Meeting to Consider Situation.

The Cabinet, surprised at Tuesday's division, met yesterday to consider the state of feeling of the Party. No decision was reached concerning changes of programme or the course of business.

Rumours of Autumn Session.

There is considerable talk of adjournment till August with an Autumn Session to begin in October or more probably November. The Unionist papers assert that Mr. Lloyd George threatens to resign if he does not obtain an Autumn Session, as the Revenue Bill will otherwise be delayed.

Liberal Press Pessimistic.

Liberal papers admit that the situation is serious, but deny that a rot has set in.

Income-Tax Enquiry Promised.

The increase in the Government's majority yesterday was due to Mr. Asquith's promise of a comprehensive income tax enquiry, which re-assured the Holt cave.

Visits to Mr. Asquith

Lord Stamfordham to-day visited Mr. Asquith at the Downing Street. Sir C. F. N. Macrae, who has been a frequent visitor at the War Office for some days, also visited Mr. Asquith.

TELEGRAMS.

Another Labour Combine.

General Labourers and Transport Workers.

LONDON, July 9.—The delegates of 26 trades unions of general labourers and transport workers have decided to amalgamate after a discussion of the question at a meeting in London. The final decision is to be the subject of a ballot of the men.

Cotton Trade Situation.

Uniformly Bad.

LONDON, July 9.—Interviewed with regard to the situation of the cotton trade, Sir Charles Macara said that things throughout the world were uniformly bad, famine and plague in India, revolution in China, and war in the Balkans having handicapped England's best customers. Further drawbacks had been the war in Tripoli, the Mexican revolution, depression in South America, and the high price of raw material. Cotton-mills also had been rapidly increasing, with the result of over-production and fall in prices to a margin involving serious loss. A return to organised short-time as in 1904 was essential.

P. and O. Company.

A New Liner Ordered.

LONDON, July 9.—P. and O. line has ordered 13,000 ton liner from Messrs. Harland and Wolff.

Situation in Albania.

LONDON, July 9.—HAGUE.—A dispatch received here states that the Epirotes have captured Korytza. Dutch officers are safe and are enroute for Valona.

Fighting at Korytza.

ATHENS.—Fighting at Korytza lasted three days. In final dash Epirotes defeated Albanians. Town is orderly and inhabitants are giving Epirotes a hearty welcome.

Greece Satisfied.

A highly conciliatory note from the Porte on the question of the treatment of the immigrants appears to have satisfied Greece, paving the way to more friendly relations.

Stefansson's Expedition.

Missing Members.

LONDON, July 9.—Among those of Stefansson's Arctic Expedition, who are said to be missing, are James Murray, who was Sir Ernest Shackleton's Biologist in 1907, Dr. Alister Forbes Mackay, who was with Shackleton for two years, and Chief Officer Anderson, of Inverkeithing.

Mexico.

Huerta Willing to Resign.

LONDON, July 9.—MEXICO CITY.—The Foreign Minister, in his statement to Congress, said that the Huerta Government was ready to negotiate with the Rebels for the establishment of a new provisional administration, and that General Huerta was willing to resign if peace would be thereby obtainable.

Sir C. Cradock's Conference with the British Minister.

VERACRUZ.—Rear-Admiral Sir Christopher Cradock has gone to Mexico City to confer with Sir Lionel Carden, British Minister. It is believed that the object of the conference is to discuss the advisability of sending Guard to the Legation.

Capture of Guadalajara.

Nogales Rebels under General Obregon have captured Guadalajara, second largest city in Mexico.

Mr. Roosevelt.

Declines New York Governorship Nomination.

LONDON, July 9.—Mr. Roosevelt has declined the urgent requests of the New York Progressives that he should accept nomination for the Governorship of New York State.

Indians in British Columbia.

Appeal for Help.

VANCOUVER.—Indians on board "Komagata Maru" have applied to City of Vancouver besides to Government at Ottawa for financial assistance and provision for ship for return journey.

To Prevent Indian Emigration.

A Zamindar's Suggestion.

A Zamindar writing from Dera Ismail Khan to the "Times" corroborates Sir Harry Johnston's statement as to large tracts of sparsely populated country in the Indian mountainous regions (see June 12th). The writer points out that large and fertile tracts, which are at present waste-land could be brought under cultivation by tapping Indus. He also suggests that such step would also lessen the difficulty of frontier administration as tribes could engage in agriculture instead of pillage and dacoity.

The Austrian Tragedy.

Justice Demanded.

LONDON, July 10.—ELEANOR LORRAINE, in an apparently unprejudiced article says "If the responsibility for

TELEGRAMS.

the murders at Sarajevo is brought home to Servians Austria will have the support of the civilised world and especially of Germany in demanding justice from Belgrade."

Austrian Troops on the Frontier.

PARIS.—"Temps" publishes a telegram from Belgrade stating that Austrian troops are concentrating on the frontier.

Punishment of the Accessories.

VIENNA.—"Neues Wiener Abendblatt" says that representations will shortly be made to Belgrade with view to punishment of the accessories to the assassinations and the removal of the abuses precluding neighbourly Anglo-Servian intercourse.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents)

Buckingham Stephens Case.

TRIVANDRUM, July 9.—The hearing of the Buckingham Stephens case appeal was resumed to-day noon when Mr. Subba Iyer on behalf of the Government continued his arguments. His contention was that the position of the body of the deceased found after his death was the same as before his death according to expert evidence of medical witness. He then argued that the gun was not there when the deceased died, that it was brought subsequently in the position shown. Mr. Subba Iyer went on explaining several other minor matters to establish the theory of homicide. He commenced the criticism of external appearances found in the dead body, when the Court rose for the day. It is likely that the hearing will close to-morrow.

Death of the Parava Chief.

TINNEVELLY, July 10.—Death is announced of the Jattalavamore, the hereditary Chief of the Parava community of the Coramandel Coast. Signor Don Gabriel Lazarus Motha Vaz Jattalavamore was the 20th of the hereditary Chiefs of the Paravas since their conversion to Christianity and claimed lineal descent from King Chandran, the Pandiyan Ruler of ancient times. Apart from his interesting lineage the deceased Chief was regarded socially as the head of the Parava community and on his periodical visits to sea coast villages he was received with semi-regal honours and enjoyed special perquisites. The Jattalavamore's rank was recognised by the Portuguese and British Governments. The former accorded to him the privilege of travelling in State in a palanquin and the latter bestowed on him the take of the first boat engaged in pearl fisheries at Tuticorin. Don Gabriel was of a picturesque personality and his palanquin and paraphernalia was a pleasing feature of the public life of Tuticorin. He was born on 11th November 1864 and succeeded to the Chieftainship on the 5th September 1891. He leaves behind a widow and eight children with whom utmost sympathy will be felt. Mr. J. Motha, proprietor of the Metropolitan Hotel and a well-known citizen of Tuticorin, was his brother-in-law.

BOMBAY.

A Central Science Institute.

For Bombay.

The "Civil and Military Gazette" understands that the scheme for providing for Bombay a central institution for the teaching of science has now assumed definite form and been referred by the Local Government to the Government of India. It is proposed to name the institution the Royal Science Institute. Most of the initial cost will, it is believed, be met by local donations.

Conviction of a Civil Servant.

'Quashed by High Court.

BOMBAY, July 9.—Before Justices Beaman and Hutton, in the Appellate Division of the High Court, to-day, Mr. Claude Henderson, I. C. S., District Magistrate of Broach, appealed against his conviction and the sentence of Rs. 30 fine, or two days' simple imprisonment, passed on him by Mr. Otto Rothfield, I. C. S., District Magistrate of East Khandesh, on a charge of dishonestly misappropriating the certificates of his Goanese cook, Ignatius Fernandez, who, when entering Mr. Henderson's service, deposited the certificates. It appears that after a time Fernandez wanted to leave Mr. Henderson's service and go home and asked for the return of his certificates. Mr. and Mrs. Henderson could not allow the man to go pending his securing another cook to replace Fernandez, but the latter left the service and sent a petition from home to Mr. Rothfield, Magistrate of East Khandesh, complaining of Mr. Henderson's detention of the certificates. Mr. Henderson, who at the time was Assistant Collector, East Khandesh, was served with a notice to appear before Mr. Rothfield who returned him to Broach. Mr. Henderson appearing for Mr. Henderson, pleaded that Mr. Henderson was not in the district when the cook left without securing the return of his certificates. Mr. Henderson did the cook leave his address behind him. Mr. Rothfield contended that Mr. Henderson was present and securing Mr. Henderson's explanation, and the nature of the questions put by Mr. Rothfield to Mr. Henderson, according to Counsel, clearly showed his preparation against the appellant. Mr. Rothfield also failed to appreciate the provision of law regarding the conviction. The Government Pleader having stated that he was not prepared to support the conviction, the Lordships set aside the conviction.

TELEGRAMS.

Karachi Port.

Railway Terminal Facilities.

KARACHI, July 9.—The Karachi Port Trust, in view of the greatly increased passenger traffic that is expected to pass through Karachi in the near future, have under consideration the provision of suitable railway terminal facilities at Kenari. It has been proposed to provide, immediately to the north of the present trooping shed, platforms that can accommodate four complete trains. This will mean that when the trooping shed is not in use by the Military Department it will be possible to receive or despatch six trains at, or from, six platforms served by roads and immediately opposite to ship wharf berths Nos. 2, 3, 4 and 5. (With the trooping shed in use the number of passenger or mail trains that could be received or despatched would be reduced to four.) These arrangements, when completed, will place Karachi Port on a level with the best equipped port in the world, so far as train facilities for passengers are concerned.

Credit Bank Case.

Trial of Late Manager.

BOMBAY, July 9.—The case against Jaffer Joosab, late Manager of the Credit Bank, being resumed, the evidence of Hasanali, one of the partners of Hasan Brothers, was concluded on Wednesday afternoon. He was questioned regarding three Syndicates which were financed by Jaffer with the Bank's money for the purpose of carrying on speculations. In two of them Hasan Brothers were made partners at the instance of Jaffer but Hasanali denied that he had any interest in the Syndicates except that he kept accounts for them. According to him the object of starting the Syndicates was to conceal the fact from the auditors that Jaffer was engaged in speculations. Ahmed Mahomedbhai, brother of the last witness, next examined by the Advocate-General, gave evidence similar to that given by his brother with regard to the relations that existed between Jaffer and Hasan Brothers and Jaffer's speculations.

BOMBAY, July 10.—Three witnesses were examined at Jaffer Joosab's trial on Thursday, the principal being Rustom K. R. Cama. He told Court that he first entered into partnership with Jaffer Joosab to do business in wheat and seed. In that business they made loss of Rs. 26,000 each bearing it in equal shares. Jaffer's share of the loss was paid by a cheque drawn by Hasan Brothers on Credit Bank. Referring to the Syndicate formed in his own name, and that of Nur Mahomed Mr. Cama said that the Syndicate was created by an arrangement between him and Jaffer and that he looked upon Jaffer as guarantee for anybody that might be behind him. When he retired from Syndicate there was profit of Rs. 2,16,000 to its credit, but he gave up his interest in it as he felt that the Syndicate was going beyond his powers.

Mr. Gillan in Bombay.

Meeting With Bombay Merchants.

BOMBAY, July 9.—The Hon'ble Mr. Gillan met both the Bombay Chamber of Commerce and the Indian Merchants Chamber yesterday, as already reported. The proceedings were private in both cases, but official reports were issued to the press overnight.

Bombay Chamber of Commerce.

The Bombay Chamber put railway affairs in the forefront of the statement made by their Chairman (the Hon'ble Mr. Marshall Reid). They appealed for more funds for the continuance of the programme of works already in hand on the great lines leading into Bombay. Otherwise the works will have to be abandoned just at the time when great development of the port and expansion of trade need urgent improvement of the lines leading into Bombay. The Chamber also urged the sanction of the construction of the Muttra-Aligarh line. The remainder of Mr. Reid's speech was mainly devoted to details of the Companies Act. Mr. Gillan said they know that the claims of railways to have more money spent on them were not universally admitted; but for progress not only enthusiasm and faith were needed, but what they had to do was to build up their case for the Finance Department on the basis of facts. The examination of the requirements on these lines was already being specially made by the Railway Board.

Indian Merchants Chamber.

The first paragraph in the speech of the Chairman of the Indian Chamber was devoted to a warm appreciation of the work done by Mr. Noeli Paton. The Chamber appealed to the Government of India not to sanction the Punjab cement monopoly and cordially approved the scheme of the International Cotton Federation's cotton plantation in the Punjab. In the longest paragraph in the address they emphasised the strong feeling among Indian merchants in Bombay regarding the inconvenience to trade by the non construction of the Muttra-Aligarh Railway link, and pointed out the hindrance to the normal course of trade caused by artificial freight rates and other action of the East Indian Railway. Some suggestions were also offered regarding the Companies Act.

The S. S. "Dwarka."

Arrival at Bombay.

BOMBAY July 9.—The "Dwarka" which arrived under her own steam at midday to-day, reports that the rudder post broke when off Miami temple at 10 A.M. on Saturday when there was a heavy sea running and a stiff wind blowing. Anchor was let go when steamer was opposite Porebunder. The weather was shocking, and at times the upper deck was under water. At noon the "Kasara" was in sight. Efforts were made to get

TELEGRAMS.

the hawser from the "Dwarka" to the "Kasara" by means of ropes attached to lifeboats. The "Kasara's" lascars swam out to get the ropes. On Sunday evening the "Kasara" commenced to tow, but at midnight the lines parted. Further attempts were abandoned. The "Dwarka," having been towed 20 miles, again anchored. Attempts were made, despite the heavy sea, to attach chains to the rudder. Work continued ceaselessly until four o'clock on Tuesday after-noon, when the job was finished. During this work Second Officer Hartford, who was slung overboard in a cat's cradle, was washed away and rescued with difficulty. After the chain was attached to the rudder the "Dwarka" proceeded to Bombay at six knots.

PUNJAB.

Cheating for Travelling Allowance.

The "Tribune" of Lahore publishes a case in which W. Turner, Inspecting Telegraph Master, was tried by Mr. Brasher, Additional Sessions Judge, Shahpur, and a Jury, for cheating in respect of travelling allowance drawn by him for a tour alleged to have been not performed. The Jury brought in a verdict of not guilty, but the Judge disagreed and has referred the case to the Chief Court.

BENGAL.

Calcutta Football Matches.

CALCUTTA, July 9.—There was only one match to-day in connection with the Indian Football Association Challenge Shield competition. The Town Club put up a splendid fight against the Royal Fusiliers losing only by one goal a penalty scored during the second half. On the whole the military had slightly the better of the game.

Death of Railway Watchmen.

Run Over by Trains.

CALCUTTA, July 9.—It has been ascertained that three permanent way men of the Eastern Bengal State Railway, who were posted to watch the railway line from Baruaipore to Gorumara on which this evening the Governor's special travelled on the night of Sunday last, were run over and killed by the passing of trains on the same night. One was killed at Gorumara station while the other two were run over by the Gorumara mail and killed between Sindra and Chakdaha stations. It has been found out in course of official enquiry that men were sleeping on the railway line when they were run over.

Strike in Jute Mills.

CALCUTTA, July 10.—Some 250 men of the weaving department of Lawrence Jute Mills at Chakasi in the jurisdiction of Bowraah Police Station or Howrah District have gone on strike owing, it is stated, to the Manager having dismissed some men of the department. The weavers wanted to have the dismissed hands reinstated. The Manager having refused to take them back the men went on strike. Work has been suspended in the mills.

Chittagong Political Murders.

Bhattacharjee's Arrest and After.

CALCUTTA, July 10.—Nilkantha Bhattacharjee, a law student, who was arrested at Dacca on Sunday, in connection with Chittagong political murder was produced before Mr. Waddell, Additional District Magistrate of Dacca. On application by Police accused was remanded to Hajatpending investigation. He was sent to Chittagong to verify certain statement contained in a letter found in one of house searches in Chittagong. Nilkantha's name was mentioned in that letter and on strength of it Police took out warrant and arrested him.

BURMA.

Viceroy's Visit to Burma.

Rangoon Programme.

RANGOON, July 9.—The following tentative arrangements have been agreed to by the Viceroy in connection with His Excellency's visit:—

First day.—There will be a reception and presentation of addresses to the Viceroy from the public of Rangoon in the Burma Athletic Grounds, where a suitable pandal will be erected. Their Excellencies will drive through the town, passing various decorated pandals erected by the different communities. In the afternoon the Lieutenant-Governor will give a garden party at Government House and a State Dinner at night.

Second day.—Morning, visit to Pagoda or presentation of colours to Munster Fusiliers. Afternoon, visit to Training Works and River Training Wall. Night State Ball at Government House by His Excellency.

Third day.—Morning visit to Pagoda or presentation of colours to Munster Fusiliers. Afternoon visit to Rice Cumber Mills. Evening, Grand illumination at the Lakes. Their Excellencies departing thereafter for Calcutta.

A Municipal Banquet Dinner as is accustomed to be given to Mayors in England, is also under consideration.

GENERAL.

Plague Mortality.

During the week ending 4th July the total plague mortality stood at 474 against 542 cases. The following are the provincial mortality figures—Bombay 9 deaths, Madras 4, Bengal 12, Bihar 6, United Provinces 25, Punjab 210, Burma 101, Mysore 17 and N.W. Frontier Province 3.

Lady Hardinge's Illness.

Underwent a Successful Operation.

SIMLA, July 9.—Lady Hardinge underwent a serious but successful operation in London yesterday. The latest news received by the Viceroy this morning is quite satisfactory. Owing to Her Excellency's condition the Viceroy was unable to give or attend Harrow Dinner last night and it was held at Pitenhof with Sir Harcourt Butler as host.

India Council Bill.

Comments on the Rejection

The "Statesman"

SIMLA, July 9.—Commenting on the rejection of the India Council Bill the "Statesman" Calcutta says—The main principle was bad and past mending and rejection was the only remedy.

The "Englishman"

The "Englishman", Calcutta, says—The Bill has met with the fate it deserved.

The "Daily News"

The "Daily News", Calcutta expresses surprise that Lord Morley should suppose India would be excited about it.

The "Bengalee"

The "Bengalee", Calcutta, does not like the Bill but considers it an improvement on the present constitution of the Council and thinks the moral effect of the rejection pernicious.

The "Punjabee"

The "Punjabee", Lahore, thinks the Bill bad but capable of improvement and regrets that no attempt has been made to improve it.

The "Tribune"

The "Tribune" Lahore, says—It is not the rejection of the shadowy concession that adds to the discontent and dissatisfaction in this country, but the attitude of Tories who regard that shadow as too much for the country.

The "Daily Telegraph"

The "Daily Telegraph", Lucknow says—The principle of the Bill though objected to by the Indians was sound and its rejection may be misconstrued in India.

Sir William Meyer's Tour.

Sir William Meyer leaves Simla on the 17th. Dates of his visits thereafter are:—Bombay 19th to 21st, Calcutta 23rd and 24th; Puri 25th, Ranchi 26th to 28th; and reaches Simla on the 30th.

Mail Steamer Report.

The Mail steamer was signalled at Bombay at 5.10 a.m. and the Mails left Bombay by Postal Express train at 10.10 to-day.

Mrs. Besant's Return.

BOMBAY, July 10.—Mrs. Annie Besant was accorded a hearty welcome on her arrival this morning by the Mail steamer "Persia." She was conveyed to the Gaiety Theatre where public reception was arranged. After an address was presented by the members of the Indian section of the Theosophical Society in a beautiful silver casket Mrs. Besant addressed the meeting, and left by the postal express for Madras.

All-India Weather.

SIMLA, July 10.—Rainfall has decreased in Central Provinces and has increased in the Gangetic Plain and the country round Ahmedabad. Disturbance in the Bay which developed into a storm is now off the south Orissa coast and is likely to move in the direction of the Central Provinces. Rainfall has been nearly general in Burma, Bengal Orissa, east United Provinces, Central India, east Central Provinces west coast of Peninsula and local in Bihar west United Provinces, east Rajputana, Gujarat west Central Provinces, Hyderabad, Mysore and north Madras coast. A few falls have also occurred in Assam, Chota Nagpur, Punjab Hills, Kashmir, Bombay Deccan and southeast Madras. Chief amounts are—Port Blair one and Rangoon one and half inches, Victoria Point and Bhamo two, Myitkyn three, Narungun and also Port Blair two, Cuttack one and half, Darbanga two, Garo one, Balraich two, Udaipur one and half, Ahmedabad and Neemuh one, Incore two and half, one and half, Khandwa one, Ratnagiri and Karwar four, Mercara three, Calicut one and Octacamund one and half.

FORECAST:—Increase of rain in northeast Peninsula.

Arabian Sea Report.

Mail steamer which arrived to-day from Aden reports strong monsoon.

క ప హ రి.

సిసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింతు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూక్కు నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినవందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ప హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్నడబ్బి 1-కి రూ. 8-0. (6 డబ్బిల ముందు గలది) 1-కి వెల రూ. 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసశీనన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట చుండుకొనుట మంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్షేమకరమైన ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందులు తినుట అవశ్యకము. కలరా యన్నచోట నిలని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుఱము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు త్రై ల ము.

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిష్కరణమునకు పోయినపుడు తర సమయములందు రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి త్రై ల ము.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యము చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించుచు నావి ఈత్రైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పని చేయును.

కు ప్పు కు త్రై ల ము.

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈత్రైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు, కృష్ణలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సిసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి. 9 జనాంగీరువీధి, మద్రాసు

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9. జనాంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిత్తమైన ఔషధము. దీని ప్రభావ మత్యంతము. దీని కలగించుకొనిన, దేహ సంక్షోభము కాదు. 2 కలరా, అస్థివారు మొదలగు అంటు జాడ్యములకు లోకనియను. 3 ధూమ్రపేత పిశాచములకు పాతకము. 4 వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, సంశయము తొలగింపును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, చెబురులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అద్భుతము, విశ్వోద్యమము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7 క్షారశక్తువులు క్రియమిక్రవులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సప్తకర్మ, స్వస్థన కళికము. 10 నీవొక వ్యాధి, వ్యవహార, కాగ్రాహ్య సమేతమై వెళ్ళబోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్ళిన అప్పుక జయమును, లాభమును పొందగలవు. అది యట్టి మరొకమందు అవధకములు వేసోళ్ళ యున్నికూరుకూట చక్కానొచ్చియున్నాను. ఇది సర్వోత్తమ లేదనియు నొక ఘోషము మహాస్మరించే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలోచిత వేషవాలవలన గనిపెట్టబడినదేగాదు. శ్రీ పురుషులు ఆ బాలస్థులందఱును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూల్యమైన సుప్రత్యక్షమైన ఔషధమును. వేయో! ఒక్కటి తీసుకొని పుష్టింపును. అది ఆనందముప్రయున నిన్నోల లాడించుట నిజము.

తాయకు వెల రూ 1-8-0 ల మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవజన్మానరావు,

మెన్బర్షిప్ యిన్ డిట్టర్బో ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము! 10 కె.టి. బంగారు పాతకములు!! ఉచితము!!!

దర్బారువాం, తెలవోక్కులకు, పాపవోక్కులకు, క్షేత్రవోక్కులకు, పురవాహక, మేహవోక్కులకు, పక్షివాసులకు, కెబురులు, పోట్లు, వాపులు, పుష్పము, దగ్గు, వైద్యమునకు, లేలు, క్షేత్ర మొ. విష జంతువులకాట్టకు, పుండ్లకు, ముచ్చియించు. సిసా 4-కి రూ. 0-6-0. 12 సిసాలు రూ. 4-8-0. 12 సిసాలు ఒకసారి తెచ్చించుకొనువారికి ఒక మంచి లీగనవచ్చు. (తేలు గడియము గాని) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాతకముల పంపిణీ కలయుగాని, లేక ఒక 10 కె.టి. బంగారు పాతకముల సులభముగా గూడుతో గాని ఈ మామూల యేదైన ఒకటి ప్రయోగము బహుమానం ఇయ్యబడును. మా 20 గారు సులభములు యెచ్చటొన్నను రూ. 5-8-0 లకు తక్కువ చికిత్స సేయదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!!

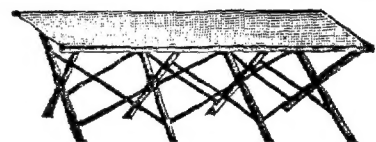
మంచి లీగన (వాచ్) కేబురడయోగము ఉచితము.

14 కె.టి. బంగారు పాతకముల పాతకము కలయు. ఉచితము!

జి ఆర్ దాసు అండ్ కో., తునుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G R Dass & Co., Tanuku, (Kristna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశమున చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు వచితము 1000 పౌనల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 1 అంగుళముల వాడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల లైటు, మంగము ధన 9-0-0 మంగము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమకెర 4-0-0 దోమకెర కర్రలు 2-0-0 ఈసానును అన్నింటితో పూర్తి ధర 15-8-0 అడ్వాన్సు చెండు మాసాయలు పంపవలయును.

సామగ్రి అమ్మబడు వస్తకకాల:- రామకోటి కిల్లింగులో గలవు ఉత్తములు:- నాథా లింగు కరిపెన్,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి.)

(1-7-14) మద్రాసు, అన్ని వాయుకు.

సత్యముగా మోసముకాదు.

గణపదవో ద్రవ్యమును భండీముగా పిరిగి యిచ్చెదము. ఒకానొక ఘోషము మహాస్మరించే చేయబడిన

మేహాధ్య. సని గణ కేసరిమాత్రము.

ఈ మాత్రలనేగో ఉపవాసువు. మేహసంబంధ ప్రణయలు, పల్లికములు, కుండలము, మేహగంధము, వ్యాధులు ధాతువైద్యము, ధాతు వైద్యము, మేహముల హీనత మొదలగునవి వికల్పించి మేహగోష్ఠము, మేహపుష్టి సంభోగములు కలగును. సిసా 1-కి క్రియం రూ. 2-0-0 దేహపుష్టి బోషధము:- ఈ బోషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములబహిష్కరణ మొదలగునవి నెవరోజుయై, జ్వర శక్తి, నరములపుష్టి, కక్షవృద్ధి, దేహపుష్టి, భావకక్షతలగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సిసా 1-కి క్రియం రూ. 2-0-0.

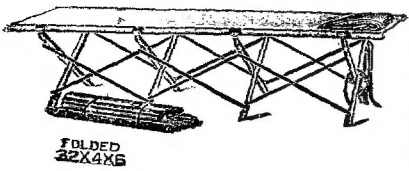
మావిలాసము:- హోలపు దేవరమతం సిద్ధాంతము,

హోలపవాల్లి, (బల్లారిజిల్లా)

మా మడతమంచములమీద సుఖముగా

నిద్రి పోవలసినది

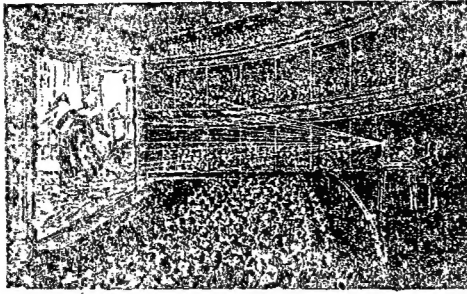
ఇది 1000 పౌనల బరువును భరించగలదు.

ప్రయాణము
మీద పోయినను,
ఎక్కటైనను
పోయినను నిద్ర
దీనిమీదపట్టుకొని

దీని వశకమున వాడుచున్నాను. దేశ సంచారము
చేయుచుండు ఆఫీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా
జ్ఞాపించుచున్నారు. ఇది ఆమెకా దేశమున చేయబడినది.
6 1/2 అడుగులు పొడవు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు
15 పౌనలకు మించనిపార్శ్వలుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో
వచ్చును ఒక దిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.
ధర మం. 1-కి, రు. 8-0-0 ధోమతెర సామాను 2 0-0.
వెయ్యిపౌనల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా
భరించగలదు ఎక్కని జల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0
చిరునామా — భాదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్,
వాచ్ అండ్ జ్వెల్స్ ఇంప్రోవ్డ్, మదరాసు.

ద్రవ్యపంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టియెడల ఒక కాక్
బయల్ గొప్ప మేషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు
కొనుగలను. వాటితో వేలకువేలు ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు
లన్ని మావద్ద మేషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా
నెర్పడము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన
సుఖపుమాన్దము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును
మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. అలాగించకండి.
త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
పాడ్డాక్సు — 121, పెద్దవీధి తిరువళ్ళీ, (మదరాసు)
బ్రాంచి: — ఉర్గాం. గోపాల జిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును
ఒకవిచిత్రమైన కథ — చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగు జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుదెలిపి యున్నాము కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును
వైద్యశాస్త్రి వాణిశంకర్ గోవిందః
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు

ప్రతికటుండును నం దుండెదగిన పుస్తకము

ఆత్మలార్థమున కోర్కవి కోడండ్ర ప్రలాపము

(రెండవ కూర్పు)

ఒక అజా లేపాలా కల్పపంపు వారి కుచితము

ఈయగ్రస్తునెల కడవలకే యాధరకు ఇవ్వబడున

ఆవల ప్రతి 1-కి 2 అజాలు వంతున ఇవ్వబడున

మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును 10 ఏళ్లకాలా
ప్రచురించినను అనేకలు మాకు మిక్కిలి తీసికొన్నందున
ఆగ్రంథము మేకలలోనే ఉన్నవిపోయిరి. కనుక వ్రాయు
వారలకులేదని వ్రాయుటకు జింతిల్లి, ముఖల ముద్రించితిమి నిం
యును మనపటికలేనే ఉన్నవనియు, కొనున మున్నెముకు
ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లావమందవలయునన
కోరిక లేని వారముని గ్రంథమును దెప్పించుకొను వారలకందతీరి
దెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిష్ఠిలు 2000, అట్లయెడ
కోడండ్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్రయెడ అట్ల
కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖించుదాను. ఇకపోత
బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొన్నివతులే ముద్రించుటచే
త్వరపడి దెప్పించుకొందరని మాప్రార్థన

చిరునామా — ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, పెదవీధి వే. క్రికీ, సామలూర్ జిల్లా, మదరాసు

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి ఆత్మలార్థ
టమున కోర్కవి కోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ
మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడున

మంచిసమయము! కేవల కర్మపడినవి!! మహాదొరకేపు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్మపడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము
వాచకులారా! శృంగారమున్ను
నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆం
దముకొరకు దెప్పించి విక్రయించినది
పోగ మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చు,
ఆకుపచ్చు, గోవా, కేమవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫునీయమైట్టివి త్వరపడద
గి. మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలపు రులు 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలపు రులు ఇనాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీ, మదరాస్,

నోటీసు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక పత్రమున ప్రతినిధులు ప్రథమ
ప్రేరమశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము
జేయుచున్నార గన వారల నాదరించి వక్రీకకు
తగిన సహాయమునుజేసి వక్రీక నాదరించుటకు
దత్తవందలములోని మహాజనులు పాల్గొను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధప్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి ముందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అరణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నావులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బు 1-కి రు. 5-4-0.

తామరతైలం. పండ్లపొడి. మోహినీతైలం.

వల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల
డబ్బు 1కి 3-8-0 డబ్బు 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. భార్యలు ప్రత్యేకము. మండుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనం డిపో, అమృతాంజనం డిపో,
నెం. 9, జవాంగీరువీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరికోడ్డు, పోట్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సర రాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

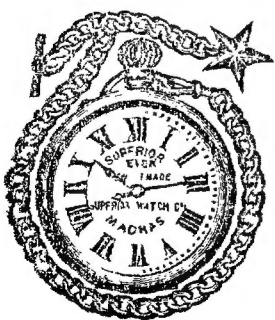
కోరువారు వెంటనే వాగ్సు కొనవలయును.

9, జవాంగీరు వీధి, జార్జ్టౌన్, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెల్స్ వాచ్.

గొలునుకో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

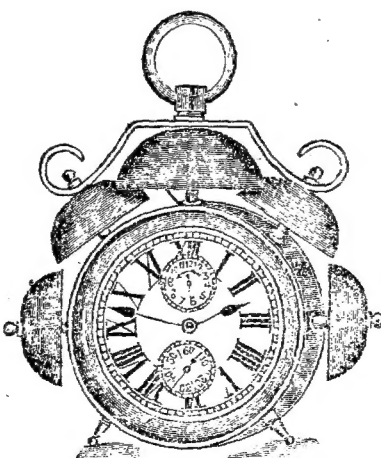
దీనికి 5-సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎక్కనిసిగా
కోన. కెట్టవైబంగారతరముల
కోన ముద్రించబడియుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిగ
మును, డెస్టుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
డూమునుగలిగి నెలగటువనలకు
దగియుండును. వెల్డెమాత్రలో
భాగమూడ గ్యారంటీ చీటి అతి
కొంచె యుండును. సీమ నండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది. గాని నెలగయొద్దను జిక్కడ.
ఒకసొక్కరును దీయదుగను కొలంపుతో లేక్కవ తెలనంచి
తిమి చాలకాలము పనిచేయునట్టియు, స్వల్పధరగల గడి
యార విడియొక చేయని యనభవంబున దేయను. ఇదికల
కనక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతావ్రతులనంది
య్యుది ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యనే
కులుకొని సంతసించిన వేలుమాట రెండుకు?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, 6 అని వ్రాయుడు.

ఇదేమాదిరి గడి
యారమును మేమి
దివలలో రప్పించి
నాలుగు రూపా
యలకే ధర పంపు
చుంటేమి. అదే
మాదిరి యిప్పుడు
నుజేదనాదలకుప
యోగించునటుల
నాలుగు రూపా
యలకే కావలసిన
వారికిపంపెదము.
ఈ చిత్రమునందు వలె ఈ గడియారమునకు విదు
అలారంజెల్లు ప్రక్కన ఆవర్ణియుండును. మనమెన్ని గంట
లకు మేల్కొక్కవలయునో యన్ని గంటలకు నీ యలారములు
అయిదు నొక పేసమయముగందు చెవులకింకయుంధ్యుతో మ్రో
నిద్ర తేవజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారును
కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.